

JUOZAS LIODŽIUS

Mano samprotavimai

1. Prisiminimai

Bevertydamas punda senų laikraščių, užkliuvau už Pierre Barbet straipsnio "Kristaus kūniškoji kancija", kurį sulietuvino dr. Domas Jasaitis ir kuris buvo išspausdintas "Drauge" 1956 m. kovo 26 d. numaryje. Tenai atpasakotas Kristaus gyvenimo paskutinės valandos, pradedus naktinį Getsemano sode.

Remdamasis evangelijos posakiais ir fiziologijos, psichologijos bei medicinos žiniomis, Pierre Barbet nusakė Kristaus visus išskentus kūno skausmus su mažiausiomis smulkmenomis.

Vaizdas daugiau negu šiuropus. Jis primena vokiečių dailininko M. Gruenewaldo (1480-1530) paveikslą "Kristaus merdėjimas", "Agonija", kurie nupiešti tokiu tobulu naturalizmu, kokį tegali vaizduotė pasiekti. Tie paveikslai taip meistriškai nutapyti ir toki baisūs, kad ne vienas žiūrovui įsižiūrėjus, nyksta tai, kas vadinama grožiu. Žiūrovas nusigrįžta nuo jų bemaž kuone su pasibaisėjimu tokiu žmogaus "išniekinimu".

Kiek panašų išpūdį palieka kai kurie bažnytinės muzikos kūriniai, kuriais siaubingų reiksmių išreiškia Kristaus kancija. Pav. Dubois — "Septyni Kristaus žodžiai", kai kurios vietos Haydn ir kitų muzikų.

Dr. D. Jasaitis atpasakota kancija tokia, kad ji jau naikina gailestį kenčiančiam ir kaip M. Gruenewaldo "Agonija" atstumia nuo jo. Dar viena akimirka ir, atrodo, į stebėtojo sielą turi pradėti veržtis galvalinis, atavistinis patenkini- mą matant kito kankinimą bei gyvybės atėjimą jausmas.

Atvėjęs atėjimą jausmas, kuris buvo įgimtas tolimojo prosto- rėje, kada žmogus dar netoli buvo nuėjęs evoliucijos keliu nuo žvėries.

Tasai dr. D. Jasaitio paren- gtas 1956 m. Velykų šventės straipsnis nukėlė mane į vaikystę prie slenksčio į 20 šimt- metį Lietuvje.

Ėjau 9-10 metus. Brolis ir sesers buvo jaunesni už mane. Verbų sekmdienis tėviškėje, viensėdžio ūkininko sodyboje šakių apskrity. Visi išėję į ba- žnyčią, išskyrus tetą Onutę 18 metų, kuri palikta vaikų da- boti ir gyvulių pašerti. Laik- rodžiui išmūšus vėnuoliuką, prasideda maldos valanda. Jo- kio pasikalbėjimo, žaidimo, juoko. Ilga ir sunki vaikams toji tylos ir neveiklos valanda.

Pabaigus poterius, Onutė kabina nuo sienos seną aprū- kusį "stacijų" paveikslą, su- statytą iš 14 mažų paveikslė- lių, vaizduojančių Kristaus kancijos eigą. Onutė klupščio- mis eina pasieniais stacijas, nešdama paveikslą ir 14 kartų nustodama. Ji žiūri į atitinka- mą paveikslėlį, skaito iš mal- daknygės ir per jos veidus kartais nurieda ašaros.

Pabaigus stacijas, teta Onu- tė rodo mums vaikams iš eilės paveikslėlius ir pasakoja, kaip Kristus krauju prakaitavo, kaip kareiviai suėmė jį ir su- rišo, kaip plakė, kaip uždėjo erškėčių vainiką, kaip jis nešė į kalną sukdami kryžių ir t. t. Bepasakodami jį vėl susigru- dindavo. Onutė retai likdavo namų daboti, bet tas jos sta- cijų ėjimas ir aiškinimas kan- čios man paliko neišdildomą įspūdį.

Būdamas 9 metų aš tarna- vau prie mišiu, ėjau išpažin- ties ir jau "žinojau", kad mi- šių metu pats Kristus iš dan- gaus nužengia ant altoriaus ir

šventinamą plotkelę (ostiją), ir kad mišios yra pakartoji- mas Kristaus kancijos. Kaip vi- si vaikai, aš buvau naivus ir smalsus. Pakreipęs galvą, žiū- rėjau ką daro kunigas ir lau- riau tos akimirkos, kada Kris- tus nusileidžia į ostiją ir kie- liką.

Deja, man nepavykdavo pa- gauti tą momentą, kada plot- kelė persikeičia į Kristaus kū- ną. Lygiai aš nesu matęs kun- igo, kuris mišių metu susi- graudintų Kristaus kanciją ir jam byrėtų ašaros, kaip tetai Onutei. Mano vaikišku išma- nymu kunigas buvo kažkas aukštesnio kaip paprasti var- go žmonės. Kunigo santykių artumas su Dievu nereikalavo, kad jis gailėtųsi kenčiančio Kristaus ir verktų dėl jo. Taip pat neteko man matyti, kad kunigas būtų kada nors ėjęs stacijas, nors daug laiko vai- kystėje esu išgyvenęs "altorių šešelyje".

Vėliau, kada aš buvau gal trečioje gimnazijos klasėje (apie 14 metų), man kilo min- tis, kad Kristui, esant kartu ir žmogui ir Dievui vienam as- meny, neskaudėjo, kada Pilo- to kareiviai jį kankino. Būda- mas visagalis Dievas, Kristus turėjo neįstingamą skaus- mų. Matomai, nelabai buvo pristojęs mane dar vaikystėje ir traukė į visokias herezijas. Tas savo abejones pasakiau tėvui. Įžiūrėjęs čionai mano nuodėmę, vos ją suilaikydamas pyktį ir barnį, jis nekantriai man paaiškino, kad Kristus, būdamas žmogus, labiau už visus kentėjo, ir mirė ant kry- žiaus, kad atpirtų žmonių nuodėmes. Matydamas tėvo susierzinimą, aš niekad dau- giau nebeklausinėju tikybės dalykų.

Mano tėvas mėgo kalbėtis su einančiais per kaimus elge- tomis, su daugiau galvojan- čiais kaimynais apie "vieras" (tikėjimą). Jis ginčydavosi, kaip mokėjo, su liuteronais, laisvamaniu siuvėju Pr. Prū- saičiu. Jis neretai, bet labai atsargiai užvedavo kalbą apie kurį nors tikėjimo dalyką su besisvečiuojančiais vasaros metu mūsų tėviškėje kunigais. Galimas dalykas, kad įtakoje tų vaikystėje girdėtų kalbų už- siliko manyje domėjimasis pasaulėžiūriniais klausimais.

Man bebaigiant gimnaziją (tada Dievas jau buvo aplei- dėjęs mane), prisimenu, dingte- lėje dvi heretiškos mintys: 1) Judos Iskarijoto, Erodo, Pilo- to ir kitų piktadarių vaidmuo buvo labai reikšmingas ir bū- tinas žmonijos išganymui. Kas gi būtų kankinęs ir nu- kryžtą Kristų, jei anie bū- tytų buvę gailėtingi žmonės? Žmonija būtų likusi be kry- žiaus, be krikščionybės. Nu- oimės būtų likę neatpirtos jo kancijomis ir mirtimi. 2) Kristaus pasiaukojimas mir- čiai, kad išgelbėtų žmoniją iš pražūties turi kelti krikščionio sieloje ne gailystę, bet pasi- tenkinimą, dėkingumą ir net didžiausią dėl atidarymo ir dangų išganymo durų ir gali- mybės palyginamai visai ne- sunkiais darbais pelnyti sau- pomirtinę amžiną laimę: re- gėti Dievo Trejybės.

Dr. D. Jasaitis minėtas straipsnis pažadino mane su- stoti prie kancijos problemos.

2. Kancija

Kancija yra labai stipriai ne- malonus jausmas, kuris kyla dėl netekimo ar neturėjimo kurios nors vertybės ar to, ką kenčiantis brangina. Pav. mir- tis šeimos nario, praradimas sveikatos, tėvynės, draugo,

ANATOLIJUS KAIRYS
BRANGUOLĖ IR IDEALISTAS

Sėskim čia, Branguole. Kad nebūtų šalta
aš apklosiu dangumi tavo.
Žvaigždėmis išpuosiu tavo veidą
ir nugirdysiu vidurnakčio žava.

O ten, žiūrėk, žvaigždės alna —
ištieskime abu rankas.
Gal jos nukris į mūsų delnus
ir būsime laimingi mes.

Sakai tamsu? Palauk, tekės mėnulis,
sušildys ir apšviest takus.
Alkana? Gerai, aš paprašysiu vėją:
jis dulkėmis žiedų pasotins mus.

Neverk, aš pats eisiu atnešti gėlių,
o gėlėse medus.
Aš paskaitysiu tau eilėrašį
apie medaus metus.

Kur tu eini? Kur bėgi nuo manęs?
Ar nebijai paklysti?
Branguole, tu sakei, pati sakei,
kad tau patinka tik idealistai.

garbės, saugumo, turto ir pan. Šie pavyzdžiai rodo, kad kan- čia gali būti dviejų rūšių: kū- no ir sielos. Esant kūniui ir sielai gyvybiniai sujungtiems, kūno gausesmai veikia sielą ir priešingai.

Skaumas yra dažnas sve- čias mūsų gyvenime, nors mes jo nekiečiame ir norim, kad jis išsilenktų mūsų. Karo ne- gandas su jo skaudžiais padar- iniais yra kartojami mūsų minėjimuose. Vienok retas mūsų susimąsto ties pačia kancija, kad pasvarstytų jos sampratą, vaidmenį bei reikš- mę mūsų darbams ir veiklos tikslams.

Kancijos atspalvius išreikš- ti mes turime keletą žodžių: skausmas, nuoskauda, skriau- da, kankynė, sielvartas, gėla, sopa, širdgėla, Vargas, neda- lia, nelaimė ir kt. Kūno skaus- mas kalba kiekvienam gyviui apie vykstančią ar įvykusią žalą, ar apie kurio organo su- trikimą, gyvybės silpnėjimą ir artėjimą į nenorimą mirtį. Jei gyvūnas nejusėtų skausmo, tai nežinotų kas yra liga, žaizda, kada ir kur grėsia pavojus sieloje ir gyvybei. Skaus- mas yra ženklas organizmui gelbėti. Tai susirgus, kuris ža- dina kenčiantį susirūpinimą ir danga palyginamai visai ne- sunkiais darbais pelnyti sau- pomirtinę amžiną laimę: re- gėti Dievo Trejybės.

Didelė dalis krikščionių lai- ko kūno kanciją naudingu da- lyku žmogaus sielai bei dvasi- ai. Jų įsitikinimu, atsisaky- mas malonumų, varginimas savo kūno (askezė) daro žmo- gaus dvasią mažai priklausoma nuo materialinio pasaulio ir tuo būdu laisvina ją iš kū- no varžtų. Kūnas laikomas dvasios kalėjimu. Kancija kal-

ba jiems apie kūno menkumą ir laikinumą, ir tuo būdu traukia į Dievą kenčiančiojo viltį ir tikėjimą. Kancijos išgy- vimai ir ugdymo krikščionybėje būdingas dorybės: meknystės jausmą, mažavertingumą, nuolankumą likimui, susita- kymą su vargo dalia, skriau- domis bei pažeminimu. Visos nelaimės ir vargai yra paslap- tinga Dievo Apvaizdos lemtis, kurie numatyti kiekvienam žmogui ir visai žmonijai dar prieš kūrimą visatos.

Krikščionybėje yra susida- riusi tartum srovė doloristų, t. y. nusiteikusių palankiai su- tikti visokią kanciją. Šie kan- čios aukštintojai, laiko ją dvasi- niam gyvenimui didele ver- tybe. Kancija, karai — esą Die- vo bausmė už nuodėmes, Die- vo išspėjimas ar bandymas žmogaus ištikimybės; kancija yra išraiška Dievo teisingumo ir jo malonės. Dėl to žmonės turi būti dėkingi Dievui už tu- rimas kancijas (žiūr. Lietuvos Vyskupų J. Skvirecko, V. Briz- gio ir V. Podolskio ganytojų š- kų laiška, išleista 1945 m. Vo- kietijoje). Kancija atskleidžia žmogaus būties tragizmą, su- taiko jį su mirties būtinybe ir riša nelaimėje esantį jį su Die- vu. Primindamas gyvybės pa- baigą, skausmas žadina susi- mąstyti ties būties-nebūties praraja ir ieškoti berybėje vi- satoj atramos "dugno". Lai- mingas, kuris išgali menamoje antgamtinėje erdvėje ir laike išvystyti vaizdą dangaus ir pragaros, panašiai, kaip chaoti- ngose vandenyno dausose su- dužęs jūreivis pamato išsigel- bėjimo salą. Mirusiųjų prisikė- limo "sala" žemiškajai men- kystai yra pasakiškai patrau- kli, žavi, nes ji pratešia am- žinybės sielos ir kūno gyveni- mą galimybę tobulam džiaug- sme gerėtis Dievo Trejybės

reginiu. Didelio dėmesio ver- tas yra Dievo teismas miru- siems.

Skaudinimas ir jo pagelba baimės varymas vaikams, jau- nimui, kitatikiams ar turin- tiems skirtingas politines pa- žiūras, daugelio laikoma sėk- minga auklėjimo bei pataisos priemonė. Kancija kreipia ne- klusniųjų valią tam tikra kry- ptimi ir duoda rimtų paskatų vykdyti numatytą dorovinę bei teisingą tvarką.

Jei kancija yra vertybė, tai didesnis skausmas duoda di- desnius nuopelnus antgamtei, ir didesnį užtikrinimą įsigyti pomirtinę laimę. Žemiškojo gyvenimo kancijomis, kaip ti- kru raktu, atrakinamos durys į dangų. Tada tektų padaryti įžulą išvadą, kad žmonių sau- daromos kancijos yra pagei- daujamos Dievo ir džiugina šv. Trejybę.

Būdamai nuoseklūs, kančios garbintojai turėtų visur ir vi- suomet noriai priimti skaus- mus ir bešaliai žiūrėti į ki- tiems daromus skausmus, nes kancija yra tikras pinigais ne- pirkimui savų nuodėmių. Nu- skriaustieji ir sužalotieji tur- tų būti dėkingi ne tik Dievui, bet ir piktadariams, skriaudė- jam už progą išgyventi dides- nės kancijos. Nesipriešinimas blogiui tektų laikyti aukščiau- siu vieninteliu išminties nuo- statu žmonių savitarpiai san- tykiams tvarkyti. Negailestingi užkariautojai, tironai, grobuo- nis, komunizmo ir nacizmo vykdytojai ir visi "kardo ir ugnies" nešėjai turėtų būti laikomi žmonijos geradariais. Vergija, baudžiava, persekio- jimas kitatikių, nevaržoma vi- sų ir kiekvieno savivalia, vi- suotinis bėdys būtent pagei- daujami sampratos meninės san- tvarkos pavidalai. Tada būtų prarasta samprata nuodėmės ir to, kas geras ir kas blogas.

Be tai nesąmonė. Kaip auk- štai bevertintų doloristai kan- čios naudingumą sielos išga- nymui, nebuvo ir nėra krikš- čionio, kuris būtų priėjęs čia suminėtas išvadas. Čia dirbti- nai perduoti išvadą žmoniui pa- rodo tą neišvengiamą nelaimę, kurio veda beatodairinis, fa- natiškas laikymasis kurios nors siauros, kad ir kilnios, idėjos. Tenka pripažinti, kad doloristų garbinime kancijos vaidmens yra nemažai tiesos. Kokia bebūtų pasaulėžiūra, kad ir ateistinė, ten turi būti skiriama daug reikšmės kan- čiai, nes ji yra iš tų apraiškų, kurios lydojo ir lydys žmoniją nuo jos pradžios iki pabaigos.

Galimas dalykas, medicinos mokslas tolimoj ateity išras tokius vaistus, kurie pačiojo užuomazgoj pašalins ligas bei skausmus. Bet pasilikis mirtis. Ar bus pašalinta jos baimė? Taip pat liks ir sielos ar dvasi- nio pobūdžio kancijos. Joms pašalinti vaistai yra išrasti liaudies pasakose ar aprašy- muose idealaus, utopiško, neį- manomo mūsų žmonijai, ben-

Kas išrado Santa Claus

Winipegietis tvirtina, kad amerikietis

"Winnipeg Free Press" straipsnyje "Amerikietis išrado Santa Claus, mes žinome", ra- šo:

Kad ir keista atrodo, popu- liari Santa Claus figūra kū- rėjas buvo newyorkietis, švel- naus būdo mokslininkas Dr. Clemens Moore, prieš 134 me- tus buvęs Columbia universi- teto profesorius. Prieš jam pa- rašant savo vaikams Kalėdų poemą, Tėvas Kalėda visiškai nebuvo panašus į tą asmeny- bę, kurią šiandien nesuskai- tomi milijonai vaikų taip my- li visame pasaulyje.

Žinoma, buvo Santa Claus, buvęs vaikų globėjas ir jūri- ninkų bei pirklių patronas. Tačiau jis buvo rezervuotas, nutolęs, šaltas ir liesas asmuo, rimtos išvaizdos ir rimtų veik- smų, be barzdos ir ūsų ir grei- čiau bespalvis. Ne tokia figū- ra, kuri sužadina vaikus. Šis Santa Claus turėjo labai seną istoriją ir jo vardas yra pada- rytas iš švento Nikalojaus (Nicholas).

Olandai tą savo Sinter Kla- as legendą atsivežė iš Olandi- jos, kai jie pirmą kartą išsikė- lė New Amsterdam, kur dabar stovi New Yorko miestas. Jų atsivežtoji legenda buvo su- sieta su olandų papročiu — linksma šventojo Nikalojaus diena gruodžio 5 d. Tą dieną vaikams buvo duodamos do- vanos ir saldumynai, tariamai iš Sinter Klaas ir tos dovanos būdavo nuleidžiamos per ka- miną. Sinter Klaas arba šven- tas Nikalojus, pasak legenda, baltu žirgu jodinėdavo namų stogais ir medinėse klumpėse nuleisdavo per kaminus vai- kams dovanas, kurias tėvai paėmę padėdavo prie kros- nės, kol vaikai rytą metą su- kilis.

Vėliau šv. Nikalojaus diena pradėta sulieti su Kalėdų die- na ir švesti bendrai. Bet pat- šventasis Nikalojus arba Sin- ter Klaas arba Santa Claus vis dar tebebuvo rimtas, atitolas, rezervuotas, pusiau religinis šventasis, ir čia tai Dr. Moore įsimašo į jo paveikslą. Gera- šius profesorius Moore 1822 m. šventė Kalėdas su savo žmo- na ir devyniais vaikais. Pradė- jus temti jo žmona paprašė daktarą, kad jis nuvyktų į Greenwich Village ir nuvežtų dovanų kai kuriems pažis- tamų vaikams.

druomeninio gyvenimo. Spaudoj ar pasikalbėjimus nuolat linksniuodami žodį žmogus, žmogų, žmonių... turi- me galvoj sveikas, užaugusias, subrendusias ir civiliziuotas būtybes. Lyg būtų jie vienodi, kaip žirniai ar smėlio grūde- liai. Toki tikri žmonės yra vi- netai statistikos mokslui, įvai- rū politikos mokslų žinovai iš skaičiaus tų tikrųjų žmonių, darė ir tebedaro atranką dar labiau "tikresnių" pav. 1) ba- jorių, 2) dvasininkų, 3) turtuo- lių, 4) išminčių, 5) turinčių teisingą tikėjimą, 6) grožio kūrinių kūrėjų, 7) demokratų, 8) komunistų, 9) totalistų ir t. t. ir t. t.

Žmonijos eilėse yra gausus kiekis ir nepilnutinių, ne pil- nai "tikrų" žmonių. Tai 1) vaikai, jaunuoliai (teenagers) ir atsilikusieji savo psichiniais sugebėjimais ar keistuoliai. 2) "buvusieji" žmonės, t. y. psichiniai ligoniniai ir dege- neratai socialiniu požiūriu. Per- ėjimas iš "dar ne žmonių" į subrendusius, ir iš pastarųjų į "buvusius" žmones eina to- kiom plačiom lėkštom pako- pom, kad ten telpa dešimtys (Tęsinys 2-me pusl.)

Buvo skaisti, graži mėnesie- na naktis ir sniegas blizgėjo, supustytas gražiomis rievėlė- mis. Dr. Moore ir jo žilabar- diš veikas Peter, pasikinkę roges išvažiavo. Atlikę dovanų dalinimo pareigą, sėdo į roges grįžti namo. Sniegas žvilgėjo, mėnuo skaisčiai švietė, ir pro- fesorius Moore, matydamas linksma savo barzdoto vežiko veidą, sugalvojo parašyti savo vaikams senai pažadėtą kalė- dinę dainą.

Arkliai girdžiančių sniegu berisnojant, jam atėjo į galvą žodžiai: "Twas the night be- fore Christmas", ir grįžęs tą patį vakarą, kol įspūdziai ne- išdilo, jis parašė poemą, kuri šiandien yra išversta į kelias- dešimt tautų kalbas ir ją gie- da šimtai milijonų vaikų.

Šioj poemoj Dr. Moore pir- mą kartą aprašė Santa Claus tokį, kokį vaikai šiandien pa- žįsta, kaip gerą, linksmą, ma- lonų, barzdotą, raudonveidį, su šelmiškai mirksinčiomis akimis, sveiką storą seniuką. Savo poemoj autorius pavaiz- davo visas Kalėdų senelio smulkmenas, kaip tai raudo- nu apmūšalų kailinius, pri- snigusią barzdą, didoką pilvą, pasivėrusį ant plataus odinio diržo, dovanų pilną kojine ir aštuoniais briedžiais traukia- mas roges. Jis be to parašė, kad Santa Claus per kaminą įvažiuoja į vidų, o ne mēto do- vanas pro kaminą nuo stogo.

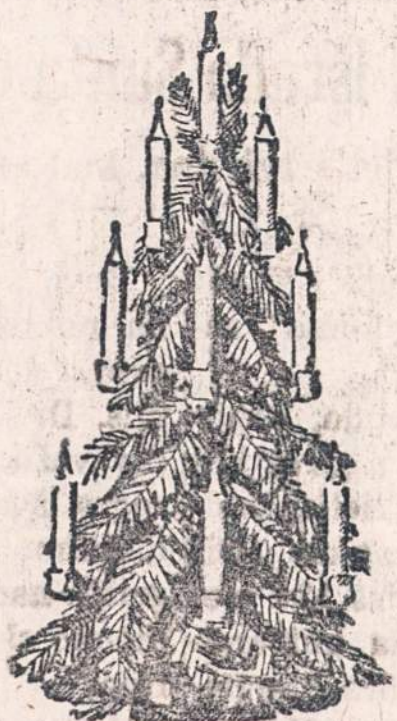
Parašęs kankitė savo kū- rinį savo 9 vaikams, kuriems poema labai patiko. Vis dėlto profesorius tuomet nė tokia mintis į galvą neatėjo, kad jo eilėraštis taip daug reikš. Tik kai jo poemą pamatė šv. Povi- lo bažnyčios rektorius dukte New Yorke ir ji ją perskaitė savo tėvui ir jo parapijonams, poema apie Kalėdų senelį, Santa Claus, pavirto legenda. Poema be parašo buvo at- spausdinta vietiniame laik- raštyje, ir iš to perspausdinta plačiau ir plačiau.

Legenda apie šventą Nika- lojų (Santa Claus) prasidėjo prieš 1,600 metų ir yra pare- mata gyvenimu vieno našlaicio vaiko, Nikalojaus (Nicholas), kurs užaugęs tapato ne tikai vyskupu Myrnoje, Mažojoje Azijoje, bet ir šventuoju ir ge- ros širdies simboliu visame pasaulyje.

Sunku dabar atskirti faktus nuo mitų šv. Nikalojaus gyve- nimo istorijoje, bet yra faktas, kad toks asmuo gyveno ir kad jis buvo neaprasakomai geras ir stebėtinai žmogus, gyvenęs apie 300 metais po Kristaus, ir kad jis labai mėgo gelbėti vargšams ir neturtingiesiems. Tarpe daugelio legendų yra viena, kaip jis mētė dovanas į namus trims neturtingoms mergaitėms, norėjusioms ište- kėti, bet dėl neturto negalėju- sioms, ir kaip jis nešė maistą trims badaujančioms vaikams. Apie 1,000 m. po Kr. legenda apie jį pasidarė kultu visoje tuo metu sukrįščionintoj Eu- ropoje. Tais metais jo kūnas buvo išvogtas iš Smyrnos ir atgabentas į Italiją.

Tolimoj šiaurėj, Skandina- vijoj ir germaniškose tautose šv. Nikalojaus legenda buvo atasta Nordikų dievo Wode- no (Votano), taip pat gerada- rio dievo, legendomis. Vėliau su krikščionybė šv. Nikalojaus kaip Santa Claus kultas papli- to kitų Europos tautų tarpe. Vienoj Anglijoj šiandien jo 400 bažnyčių, pavadintų jo vardu. K. Beniusis

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
ir laimingų Naujųjų Metų savo
draugams ir lankytojams linki



LIETUVIŲ AUDITORIJA
JONAS ir GENOVAITE MALIORIAI
3133-37 So. Halsted St. Tel.: VI 2-6172
KETURIOS SALES
POKYLIAMS — KONCERTAMS — VESTUVEMS

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
savo kostumeriams, draugams ir
pažįstamiems linki

K. ŪKELIS

Jaukios ir lietuviškos užėigos savininkas

3446 S. Lituanica Ave. Tel.: Virginia 7-9601

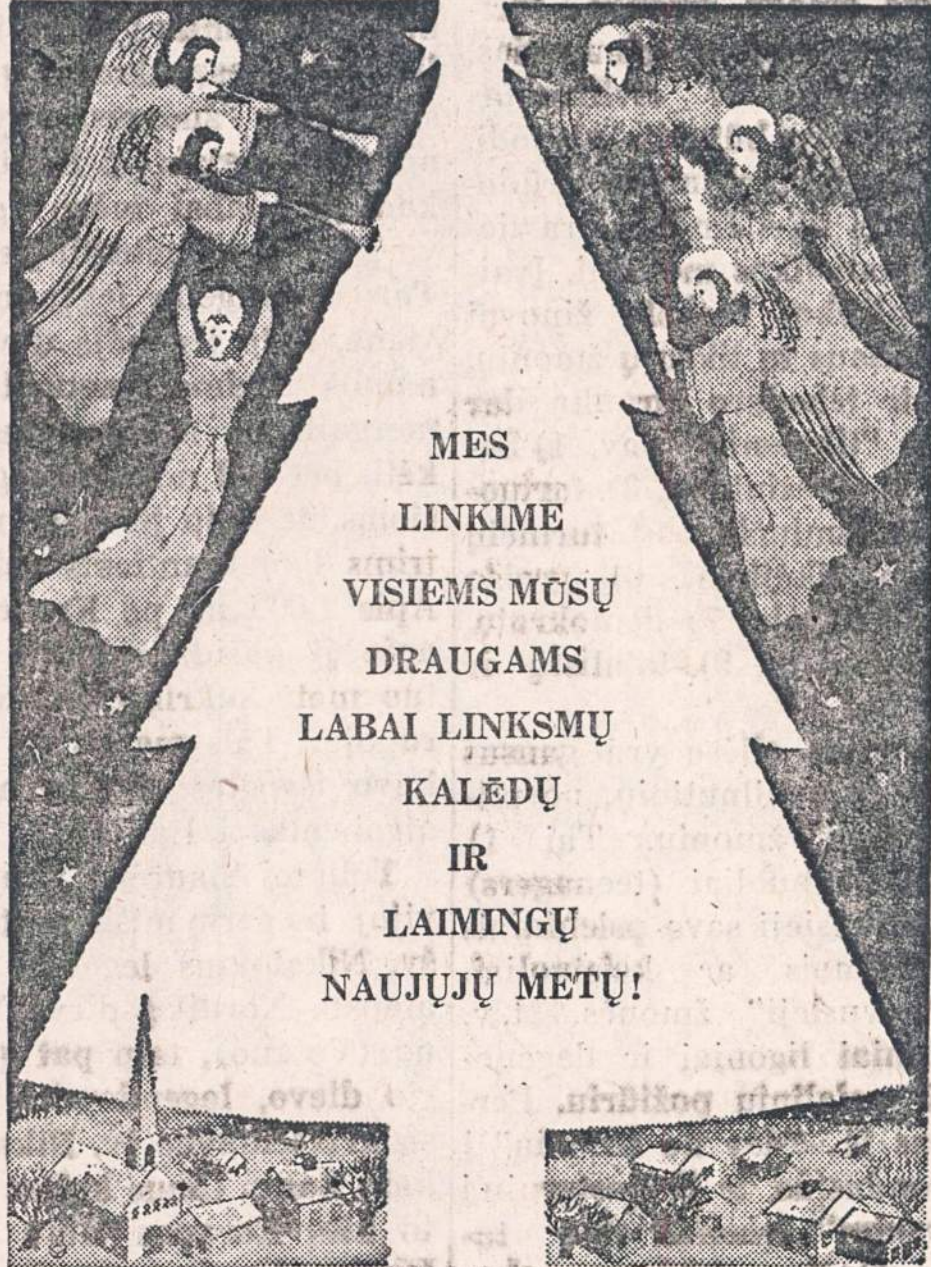


Linksmų Kalėdų Švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų linki visiems lietuviams

ATLAS FUEL CO.

4913-19 So. Paulina Street
Tel.: PProspect 6-7960

COAL - COKE - FUEL OIL
STOKER COALS



ST. PAUL FEDERAL SAVINGS
FRANK P. KOSMACH, President

6720 West North Ave. Chicago 35, Ill.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

milijonų "kandidatų" į vardą socialaus, subrendusio žmogaus. Iš tų "kandidatų" tryška daug kančių į žmoniją. Eina nuolatinė sunki kova subrendusiųjų, sveikų žmonių su tais neįprastais bendruomeninio gyvenimo tvarka, arba praradusiais bent kuriuos tvarkos dėsnius.

Ar medicina su pedagogika sugebės kada nors nugalėti kilmę ligūstų apraiškų psichikoje? Šiandieninis mokslo lygis ir žmonijos gyvenimo sąlygos, leidžia spėti, kad nesugebės. Taigi, esant žmonijai apsunkintai tuo nenusikratomui psichiniui nesubrendusių bei nesveikųjų kroviniui, ji nebeišgalės niekad sukurti tobulą idealinę bendruomenę arba taip vadinamą Dievo karalystę žemėje.

Bendruomenė gi kur yra kančių, baimės, skriaudų, pavojų, daugeliui žmonių savaime kyla stipresnis ar silpnesnis religinis jausmas. Ne tiek nuostaba didingom neišaiškinamom gamtos apraiškom, kiek kančia, baimė bei netikrumas gyvenimo, maitina religinę nuotaiką. Todėl nežinios ir tolimo rūpesčio slėgiams bei kenčiantiems religija yra naturalus jų vidaus reikalavimas, būties atrama, viltis ir patenkinimas ilgesio gyventi amžių amžius. Nusizengimu tolerancijai tenka laikyti tyčiojimąsi iš kitatikių tikėjimo ir niekinimas tai, kas jiems yra esminiai šventa. Tačiau kiekvienas, neišskiriant nei ateistų, yra laisvas rašyti "Mano pasaulėžiūra" ir ją skelbti, ir kritiškai svarstyti kitų pasaulėžiūrų pagrindus. Deja, yra tokių tikybų, kurių nariai išgyvena įžeidimą jų religinių jausmų, kada kitatikiš, pav. ateistas, viešai dėsto savo pasaulėžiūrą ir įrodinėja jos teisingumą.

Visi, kas gyvas, pasitinka skausmą, kaip savo priešą ir stengias pašalinti jį, nors jis tam tikra prasme yra mūsų geradarys. Skausmas išpeja mus apsisaugoti nuo mirties, nesveikatos, nelaisvės. Skausmas pats uoliai skatina kenčiantį kuoveikiau išsigelbėti nuo jo. Kada tasai geradarys apleidžia mus, mes esam dėkingi visam kam, net Nežinomajam. Pasijutę nebevarginami skausmo, mes esam trumpą laiką laimingi.

Kiekvienas gyvis iš prigimties yra hedonistas, t.y. šalininkas tokio gyvenimo, kuris susidėtų iš patogumų, smagumų bei džiaugsmų. Tačiau ir hedonistai tam tikrais atvejais negali išvengti kančių. Pav., pavargę nuo darbo tėvai dieną naktį būdi prie sergančio vaiko. Arba, jie aukoja didelę dalį savo malonumų, kad sutauptytų lėšas vaikų išmokslinimui. Jiems didesnis džiaugsmas, jei jie išaugina sveikus, šviesius vaikus, turinčius są-

lygas būti laimingais.

Gal būt čia ne tikslus pavyzdys. Nes ir gyvulių pasaulyje pasireiškia tėvų instinktyviai daroma auka vaikams, kurie yra tėsa tėvų ir kartu visos padermės gyvybės. Bet imkim pav. kankinių ištermę likti ištikimais tiesai, Dievui; arba karžygio ryžtą aukotis už tėvynę; arba veiksmą paprasto žmogaus, kuris eina gelbėti visai jam svetimą iš ugnies, vandens ar pan. Čia pasireiškia nesiduodas sugretinimui žmogaus pranašumas už visus gyvulius. Išėina, kad toli gražu ne visi žmonės yra nuoseklūs ar ištikimi egoistiniams polinkiams. Toki kilniadvasiai sudaro kol kas labai nedidelę dalį žmonijos. Neužmatomai toli ateity yra ana laiminga gaidynė, kada žmogus žiūrės į kitą žmogų kaip į sau artymą.

Bendruomenė, kolektyvas yra mokykla arba katilas, kuriame per šimtus tūkstančių metų kaito ir vos pastebimai kitėjo žmogaus prigimtis, kad jis savo psichikos sugebėjimais išsiskirtų iš gyvulių pasaulio. Dažnai patirdami kančių, mūsų protėviai pradėjo pažinti, kas gera ir kas bloga. Sugebėjimas mažinti savo vargą davė galimybes anieks tolimiem protėviams ugdyti savy žmogišką sielą. Tik gyvulys, kūdikis ir beprotis neskiria, kas doroviniai gera ir kas bloga. Tik nuskynimas uždraus-

to vaisiaus, arba pažinimas gėrio ir blogio pakėlė Dievo sutvertas rojus žmogystas į dorovinius žmones, atsakomingsus už savo veiksmus. Žy-dai gi ir krikščionys laikosi priešingos nuomonės, būtent, kad pažinimas to, kas gera ir kas bloga, buvo visų didžiausias nusikaltimas, kurio pasekėje kilo mirtis, ligos, vargas, kaltė, bausmė, gėda.

Duodamas 10 įsakymų Mozėi ir žydams, Dievas mokė pažinti, kas gera ir kas bloga. Kiekvieną šventadienį ne vien krikščionių bažnyčiose, bet ir visose pasaulio šventyklose dvasininkai moko skinti tą patį dievišką pažinimo vaisių. Išėity, pažinimas gėrio ir blogio yra didi dorybė bei uždaviny, bet jokių būdu ne nusi-kaltimas. Žalčio pamoka Adomui ir Jievaui rojuje pažinti kas gera ir kas bloga, tęsiama iki žmonijos gyvenimo pabaigos. Kas tiria ir pažįsta tikrovę, kitaip pasakius, kas skina vaisių nuo pažinimo medžio, tas turėtų būti Dievo priešas. Jis laužo Dievo įsakymą likti nežinioje. Pažindamas gėrį ir blogį, žmogus darosi, anot Velnio-Zalčio pasakymo, to-kis, kaip Dievas. Pažinimu gi tikrovės žmogus įgauna panašumą į Dievą. Išėity, Dievas uždraudė Adamui ir Jievaui ne pažinimą kas gera ir kas blo-ga, bet kažką kita.

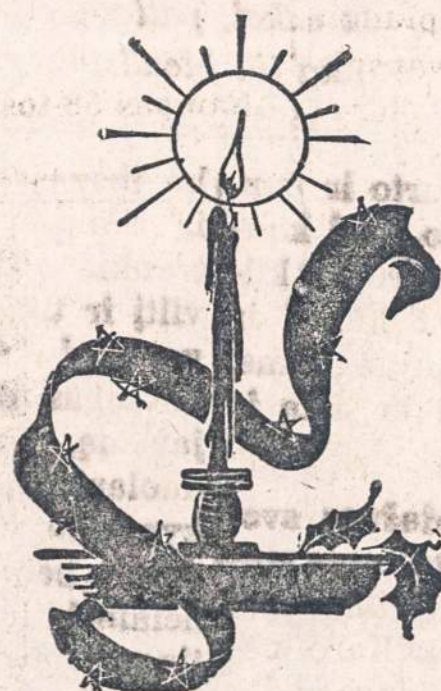
(Bus daugiau)

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

**TONY'S SINCLAIR SERVICE
STATION**

ANTHONY ŠTANEVIČIUS

2641 West 71st Street Chicago 29, Ill.
Tel.: PProspect 8-9842



Linksmų Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų
linkime visiems savo kostumeriams
ir draugams

Lietuvių Automobilių Prekyba Baltica

BALTIC MOTORS
BRUNO MICEVICIUS, Sav.

5805 So. Western Ave. Tel.: WA 5-8200



4559 SO. PAULINA STREET Chicago 9, Illinois
YArds 7-0145

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujųjų Metų
Linkime Visiems Savo Šėrininkams ir Draugams



PERSONNEL:

V. P. PIERZYNSKI, President
JOHN W. THOMPSON, V.-Pres.
LORRAINE BECZAK,
Sec'y-Treasurer
VICTOR D. GAPS, Director
JOSEPH J. EZERSKI, Director

JOHN YUSKA, Director
TADDEUS BECZAK, Director
MICHAEL KOLLING, Director
CLIFFORD LYTLE, Director
ANNA MARTINKUS, Clerk

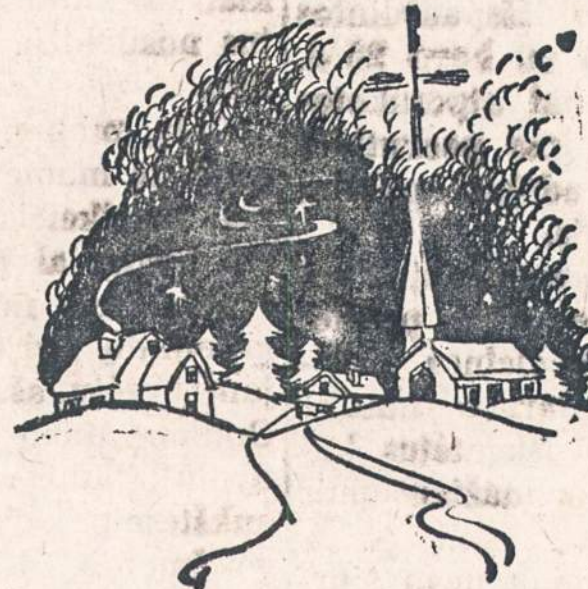


LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ
METŲ VISIEMS DRAUGAMS IR
KOSTUMERIAMS LINKI

MACKE REALTY CO.

K. J. MACIUKAS

2549 West 71st St. Tel.: PProspect 6-3140



Kalėdų ir Naujųjų Metų proga
širdingai sveikinam "Naujiųjų"
Redakcija, Administracija ir visa
štaba, linkėdamos viso geriausio
šiuose ir visuose metuose!

**SLA 134-tos MOTERŲ KUOPOS
valdyba ir visos narės**



**ROOSEVELT FURNITURE
BENDROVĖ**

2310 West Roosevelt Road SEeley 3-4711

Sveikina visus savo kostumerius,
esančius ir būsimus ir linki visiems
**LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ**
Roosevelt Furniture Bendrovės Direktorai:
FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BERTULIS,
FRANK LANGVIS IR VISAS STABAS.



Zarasiškių Klubas

**KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA
SVEIKINA DIENRAŠTĮ NAUJENAS
IR KLUBO NARĖS - NARIUS**

Valdyba:

J. TARULIS R. PUSLIS
J. UŽUNDENIS A. DAUNIS
F. ZALIECKA J. ALIKONIS
P. PADVAISKAS C. K. DAVIS
A. CICELIS

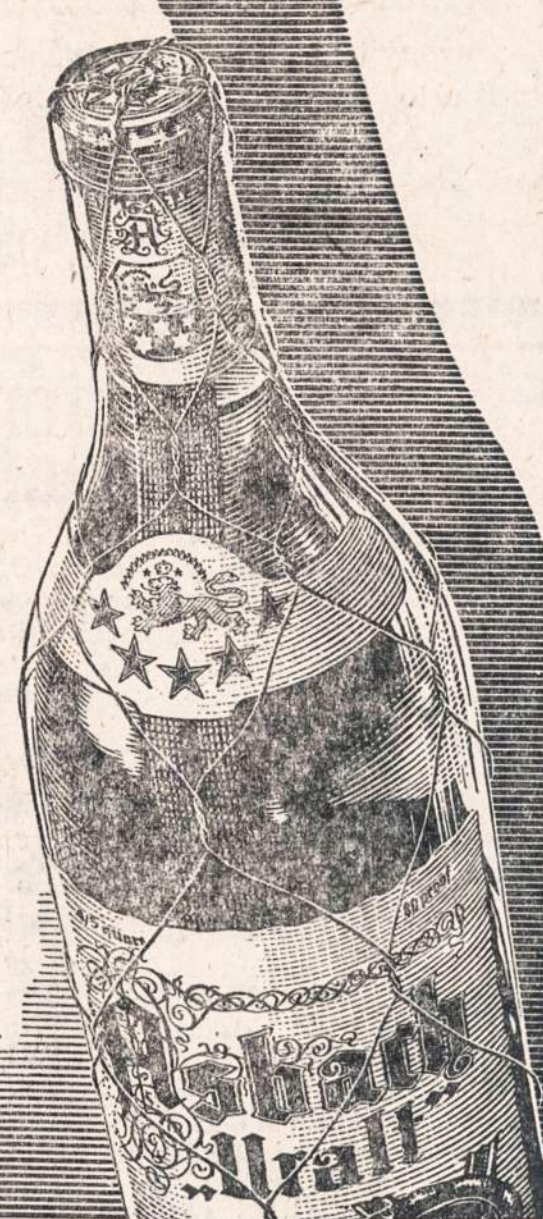
...ir visi
pasirenka

ASBAC⁷¹
"URALT"

garsiąją
vokišką
degtinę

8 metų - 80 laipsnių

German Distilleries Ltd.
175 RIVERSIDE DRIVE, N. Y. 24



B. KUNTSMANAS ir B. PAKŠTAS

SVEIKINA SU KALĖDŲ ŠVENTĖMIS VISUS
SAVO KLIENTUS IR PAŽĖJAMUS

Miduolis, Skaidrioji, Lemon-Ice ir kiti gėrimai gaunami
Balio Pakšto Likerio parduotuvėje

38th ST. IR SO. CALIFORNIA AVENUE (kampas)
Telefonas: Virginia 7-8252 Chicago 32, Ill.

MERRY CHRISTMAS



ROSELAND STANDARD SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

10833 SO. MICHIGAN AVE. Pullman 5-5000
CHICAGO, ILLINOIS

Start her off with the finest.

Stainless Steel
Bridgeport
Copperware

with the
Magic Heart
of Copper



Who wouldn't be thrilled with the perfect gift of this beautiful range-to-table cookware—so smartly styled in the new square shape that holds more, does more and cooks as beautifully as it looks!

Just look at these wonderful features:

Exclusive Magic Heart of Copper—a layer of heat-carrying copper protected between two layers of gleaming stainless steel—for lifetime beauty—that's so easy to clean and keep clean!

High-Dome, Vapor-Seal Covers—to preserve vitamins and flavor. Cooks frozen foods without water.

New Squared Shape—perfect for frozen foods, corn, asparagus, etc. Permits no-drip pouring from corners.

Make your gift selections now from our complete assortment of beautiful Bridgeport Copperware—individual pieces and sets to meet every need. Prices start at \$8.45.

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY

5115-5123 So. Kedzie Ave. PROspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

M. ZOSZENKO

Produkcijos kokybė

Pas mano pažįstamus, pas Gusevus, gyvena vokiečiai iš Berlyno.

Samdėsi kambari. Mažne du mėnesius gyvena. Ir ne kuris nors ten čučna, o tikras germanas iš Berlyno. Rusiškai — nė puspadžiu į dantį. Su šeiminiškais rankomis ir galva susiprasdavo. Vilkėjo, be abejo, šis vokiečiai akinančiai. Balingiai švarūs. Kelinės lygios. Nieko be reikalo. Na, tiesiog graviūra.

O išvykdamas šis vokiečiai daug ko šeiminiškams paliko. Visą glėbį užsienių gėrybių. Visokių buteliukų, apikaklių, dėžučių. Be to, beveik dvi poras apatinių kelninių. Ir sviterį mažne nesuplyšusį. O visokių smulkmenų ir nesuskaitysi — ir vyrų, ir moterų apyvokai. Visa tatau buvo suversta į krūvą kampe prie prastuvo.

Šeiminiškė, madam Guseva, garbinga dama, nieko tokio dėl jos nepasakytum, užsiminė vokiečiui prieš pat išvykimą — vadinasi, bitte-dritte, ar nesiteiktė apgraišomis užsieninę produkciją palikti.

Vokietpalaikis galva leptelėjo, vadinasi, bitte - dritte (lupkit!), malonėkit, pasiimkite, dėl ko šneka, gaila, ar ką.

Čia šeiminiškai užgulė ant paliktosios produkcijos. Pat-sai Gusevas net smulkų paliktųjų daiktų sąrašą sudarė. Ir jau, suprantamas dalykas, iš karto sviterį užsimaukšlino ir apatines pasiėmė. Paskum dvi savaites vaikščiojo su apatinėmis rankose. Visiems rodė, nepasakomai džiaugėsi ir vokiškąją kokybę gyvė.

O daiktai, iš tikrųjų, nors ir dėvėti ir bendrai kalbant, vos besilaikė, vienok, nėra žodžio — tikra užsieninė prekė, malonu žiūrėti. Tarp paliktųjų daiktų be kita ko buvo toks indas ne indas, bet apylamai tokia paplokščia bonkutė su milteliais. Milteliai apylamai rožiniai, snukūs. Ir kvapnis pusėtinai simpatiška — tarytum boriganas, tarytum rožė.

Po pirmųjų džiaugsmo ir džiugavimo dienų, Gusevai pradėjo spėlioti, kokie čia būtų milteliai. Uostė, ir dantimis kramtė, ir į ugnį bėrė, bet išpėti negalėjo.

Visame name nešiojo, vuzininkams (augštųjų mokyklų) ir visokeriopai inteligentijai rodė, bet teisybės nepasiekė.

Daug kas kalbėjo, kad čia būsianti pudra, o kai kurie pareiškėdavo, būk tatau smulkusis vokiškas talkas tik ką gimusiems vaikams pabarstyti.

Gusevas sako:

— Smulkusis vokiškas talkas man nėra kur tinkamas. Tik ką gimusių vaikų pas mane nėra. Tegu bus čia pudra. Tegu po kiekvieno barzdos skutimosi aš sau snukį pasibarstysiu. Reikia gi kultūringai pagyventi nors vieną kartą gyvenime. Pradėjo jis skutis ir pudruotis. Po kiekvieno skutimosi vaikšto rožinis, žydintis ir tiesiog kvėpėte kvėpiąs.

Aplinkui, žinoma, pavydas ir klausimai. Čia Gusevas, iš tikrųjų, vokiškąją gamybą palaikė. Buvo daug ir karštų vokiškajai prekei pagyrų.

— Kiek, — sako, — metų aš savo asmenybę žaloju įvairiomis rusiškomis atmatomis ir štai, pagaliau, susilaukiau. Ir kai, sako, ši pudra pasibaigs, tai tiesiog ir nežinau, kaip verstis. Teks išsirašyti dar bonkutę. Labai jau puiki prekė.

Po mėnesio, kai pudra jau artėjo į pabaigą, atėjo pas Gusevus į svečius vienas pažįstamas inteligentas. Prie vakarinės arbatos jisai ir paskaitė ant bonkutės. Pasirodė, tatau buvo vokiška priemonė prieš blusų veisimąsi. Žinoma, kitas mažiau nuotaikingas

3 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

žmogus būtų smarkiai šia aplinkybe priblokštas. Ir dargi mažiau nuotaikingo žmogaus apinasris galėtų būti spuogais ir inkštirais išbertas dėl per dėtės vaizduotės. Bet ne toks buvo Gusevas.

— Ot tatau aš suprantu, — pasakė jis. — Ot tatau yra produkcijos kokybė! Ot tatau pasiekimas. Tatau, iš tikrųjų, neperspiaunamoji prekė. Nori snukį pudruok, nori blusoms barstyk. Visam kam tinka. O pas mus kas?

Čia Gusevas, dar kartą pagyres vokiškąją gamybą, pasakė:

— Tatai ašena ir stebiu — kas tatau? Visą mėnesį pudruojuos ir kad nors viena blusa būtų man įkandusi. Žmoną, madam Gusevą, kanda. Sūnūs taip pat dienų dienas pašėlusiai kasosi. Šuo Ninka taip pat krapštosi. O aš, žinote, vaikštau ir nė kam ko. Veltui, kad vabzdžiai, o jaušėliai, tikrąją produkciją. Ot tatau, iš tikrųjų... Dabartės Gusevui milteliai pasibaigė Tur būti, vėla jį blusos kanda.

Iš rusų kalbos vertė
Jonas Valaitis

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki savo klientams

BRONĖ IR ALEKSAS
URBONAI
MAISTO KRAUTUVĖ

2500 West 69th Street PROspect 6-2229

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų
savo draugams ir kostumeriams linki

ALDONA VALYS
Drabužių siuvykla ir valykla

3358 So. Halsted Street
Tel.: CLiffside 4-5494

Linksmų Šv. Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų visiems draugams ir
klijentams linki

VIKTORAS KOŽICA

Gazolino stotis ir automobilių taisymo dirbtuvė

SHELL BENZINAS

Kampas 58-tos ir So. Western Ave. Tel.: PROspect 8-9533

**GOOD COFFEE
Everytime!**



BREWS
2 to 9
CUPS

**GE DELUXE AUTOMATIC
COFFEE MAKER**

- Brews 2 to 9 cups perfectly, even when you perk small amounts coffee tastes rich—full bodied. And it's ready so quickly — 9 cups in less than fifteen minutes.
- No watching! No timing! Just set Brew Selector to exact strength you prefer. Coffee brews—stops perking—stays piping hot. Special setting lets you REHEAT without re-perking! Easy cleaning, easy pouring too!

\$29⁹⁵

Easy Terms

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 W. 51st ST.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Here's the TOASTER that's an "OVEN" too!

"UPSTAIRS
IT'S A
TOASTER"

\$29⁹⁵

DOWNSTAIRS
IT'S AN
"OVEN"

GE TOAST-R-OVEN

- make delicious buttered toast!
- toast English muffins, crumpets—perfectly!
- keep up to 6 slices toast warm!
- make melted cheese sandwiches!
- make toast as you like it!

VILIUS NEIMANTAS IR STASYS KARPIUS

LIETUVIŠKOS UŽEIGOS SAVININKAI

Sveikiname šventų Kalėdų ir Naujųjų Metų progą visus savo draugus, kostumerius ir pažįstamus

3337 So. Lituanica Avenue
Tel.: Virginia 7-8474

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų savo draugams ir kostumeriams linki

SAIN'S SHOE REPAIR

SIMAS KVEČAS, Savininkas

3362 So. Halsted Street

Visiems savo kostumeriam ir draugam linkiu
Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

MARCELE'S TAVERN

Sav. MARCELE VALENTINIENE

919 West 35th Street

Virginia 7-8113

SOPHIE BARCUS
KALBA

SOPHIE BARCUS

Lietuviškų radijo programų vedėja ir josios šeima linki visiems draugams ir radijo klausytojams linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų.

SOPHIE BARCUS METINIS PARENGIMAS įvyks 1958 m. vasario 2 dieną
SOKOLŲ SVETAINEJE

7159 South Maplewood Avenue
CHICAGO 29, ILLINOIS

Tel. HEmlock 4-2413

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR SSSR DALIS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

VEIKIA PAGAL SPECIALŲ SUSITARIMĄ SU INTURIST MASKVOJE.

1530 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel.: Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465
PRIEMIMO PUNKTAS: New York City, 78 Second Avenue. Tel.: ORchard 4-1540

GALITE SIŪSTI TIK NAUJUS DAIKTUS.

Galite siūsti medžiagas drabužiams, naujus drabužius, avalynę, odas, siuvas masinas, rašomas mašinėles, muzikos instrumentus, maisto produktus, vaistus ir visokių kitų daiktus.
Galite atnešti savo siuntinius į bet kurią mūsų įstaigą, o taip pat galite atsiųsti paštu. Paštu gauti jūsų daiktai persiuntimui į SSSR čia mūsų įstaigose peržiūrėti, apskaičiuojamas maitas, persiuntimo išlaidos ir tuoj jums pasiūciama sąskaita. Gavus jūsų patvirtinimą ir perlaidą siuntinys, be jokio atidėlio, išsiunčiamas adresatui.
Jūsų patogumui mūsų įstaigose galite siuntiniui gauti įvairiausių daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Siuntiniai išsiunčiami per 24 valandas nuo jų gavimo. Jie adresatą pasiekia per 6—7 savaites. Oro paštu siuntiniai nueina per 7—10 dienų. Siuntinių pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.
Jūs gaunate per mūsų įstaigą gavėjo pasirašytą kvitą.

Mūsų įstaigose dirba patyrę darbininkai ir jų yra tiek, kad kiekvienas klientas patarnaujamas labai skubiai. Atvykus į įstaigą jums nereikia laukti. Jūsų reikalai sutvarkomi be laiko.
Jūs siuntiniai mūsų įstaigose sutvarkomi, supakuojami taip tvarkingai, kad siuntinys adresatą pasiekia pilniausioje tvarkoje.
Mūsų įstaiga per ilgą metų veiklos laiką išsiuntė šimtus tūkstančių siuntinių ir visi siuntėjai mūsų įstaigų patarnavimu patenkinti. Todėl jūs su pasitikėjimu galite kreiptis į mūsų įstaigą.

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 Bedford Avenue, Brooklyn 16, New York

Ši įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais 9—4.

MANHATTAN'E PRIEMIMO PUNKTAS: 78 Second Avenue, New York City, N. Y.

MŪSŲ SKYRIAUS:
DETROIT, MICHIGAN, 11601 Jos Campau Avenue
HARTFORD, CONNECTICUT, 651 Albany Avenue
LOS ANGELES, CALIFORNIA, 121 So. Vermont Avenue
PHILADELPHIA, 23, PENNSYLVANIA, 832 North 7th Street
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 West 26th Street
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market Street

Tel.: TOWnsend 8-0298
Tel.: CHApel 7-5164
Tel.: DUNkirk 5-6550
Tel.: WA 3-1747
Tel.: CR 7-2126
Tel.: MARket 2-6937

Nesenstanti paslaptis apie rusų caro Nikalojaus II dukterį

Daug kam teko matyti filmas, pavadintas "Anastasia" ir jame svarbiausią rolę vaidinanti Ingrid Bergman. Viena anglų kalba leidžiamame žurnale apie menamą caro Nikalojaus II vienos dukters išsigelbėjimą ir jos atsiradimą Vakarų Europoje rašo G. W. Herald. Ir pagal Heraldą išsigelejo ne Anastazija, bet Tatjana. Štai kaip skamba Heraldą pasakojimas apie Tatjaną, menamą didžiąją kunigaikštę.

Anastazija ar Tatjana?

Broadway scenos sensacija "Anastasia" atnaujino diskusijas apie buv. caro dukters likimą. Istorija verčia manyti, kad visi keturi buvo išžudyti, įimant tėvus, jaunąjį brolių su keliais dvariškiais, Ipatjevo namuose, Ekaterinburge, 1918 m. liepos 16-17 d. naktį.

Įvairūs pretendentai (viena jų Anastazija, kuri apsiėmė kiti po II Pasaul. karo skelbė kitokią istoriją) neįstengė įrodyti savo argumento, kad nebeliktų abejonės. Ar yra galima, kad viena Romanovų sesuo tikrai išsigelbėjo nuo skerdynės ir pajėgė išlaikyti savo paslaptį dėl to, kad ji norėjo gyventi savo nepriklausomu gyvenimu?

Su tuo klausimu Herald'ui teko susidurti prieš keletą metų atstovaujant JAV telegra-

mų tarnybą Vienoje. Vieną spalio mėnesio rytą 1948 m. į jo ofisą atėjo baronas Werner von Biel. Šis senos prūsų kunigerių giminės ainis pradėjo įtikinėti, kad caro Nikalojaus II-jo antroji dukter Tatjana tebesanti gyva.

Didžioji Kunigaikštė — slaugė Lumplesaitė

"Didžioji kunigaikštė per dvidešimt metų buvo artima draugė su mano motina", pareiškė Herr von Biel. "Dabar ji yra vyresnioji slaugė vienoje DP stovykloje Vokietijos Britų zonoje ir vadinasi Kotryna Lumplesaitė Kadangi ji gyvena apgailėtose sąlygose, mes prašėme Britų vyriausybės suteikti jai prieglaudą, kaip karališkam asmeniui. Ar galite mums padėti šiame reikale?"

Britų legacijos sekretorius Vienoje, A. K. Rothnie, patvirtino Bielo istoriją. Be to, buvo patvirta, kad tas reikalas Anglijoje nebuvo naujiena. Dar 1919 m. birželio 12 d. jų užsienio reikalų ofisas buvo instruktavęs savo ambasados ir legacijos "patikrinti pranešimus, gaunamus iš įvairių agentų, kad didžioji kunigaikštė Tatjana nėra mirusi Ekaterinburge, o yra pabėgusi į Vakarų".

Tačiau Herald baronui von Biel pareiškė pageidavimą asmeniškai pasikalbėti su tariamą didžiąją kunigaikštę. Buvo gautas rekomendacijos laiškas seseriai Lumplesaitė.

Su ta rekomendacija Herald ir jo žmona naktį prieš Kalėdas 1948 m. atvažiavo į DIP-ACS Camp No. 16 šiaurės jūros uostamiestyje Emden. Paklausus lenko sargybinių, ar jis pažįsta moterį, atsakė: "Puikiausia moteris! Sesuo Katarina veda mūsų ligoninę taip, kad net vokiečiai iš miesto prašo čia priimami".

Heraldo pasikalbėjimas su slaugė

Slaugė gyveno dviejų kambarėlių bute buvusioje SS barake. Kai ji atidarė duris, ji nustebo nemaziau, kaip mes. Ta moteris turėjo tą pačią figūrą, tą pačią stacią eisena, tokius pat aukštus žandikaulius ir kiek išstūtas akis, kaip visose fotografijose, kokiose tik teko matyti carą ir Tatjaną, dar jauną mergaitę.

Ji mus nusivedė į labai šaltą kambarį, mėbliuotą miegamąja lovute, virtuvės stalu ir dviem kėdėmis. Ji dėvėjo mėlynus "overalls", beretę ir vilnonę šaliką aplink kaklą ir kalbėjo puikiai angliškai. Jos pe-

leniniai pilki plaukai buvo labai trumpai nukirpti. Skaitant jai atvežtą laišką, nuo barono von Biel, jos veide nesudėjo nė vienas muskulas. Perskačiusi ji nuleido rankas ir atsistojo tylėdama.

"Man gaila jus apvilti, bet aš nieko neturiu pasakyti", pagaliau ji pasakė. "Aš esu Kotryna Lumplesaitė, lietuvių ūkininko dukterė".

"Žiūrėk, sesuo Kotryna", tarė Herald, "mes čia atvažiavome visą kelią iš Vienos jūsų pamatyti ir, jei tik mes galime, mes norime jums pagelbėti".

"Labai gaila, kad jūs padarėte tokią tolimą kelionę be reikalo", ji atsakė.

Memorandumas britų vyriausybei

"Tuo būdu, sesute, bijau, kad aš turėsiu Tamstai perskaityti kai kurias ištraukas iš memorandumų, kurių Biel jūsų reikalui pasiuntė Britų vyriausybei. Prašau, paklausti: "Tris dienas prieš žudynes Ipatjevo namuose, kunigui, vardu Storojev, buvo leista atkalbėti mišias už kalinius. Jis pasinaudojo ta proga ir įteikė carui smulkiai išdėstytą pabėgimo planą. Nikalojus II griežtai atsisakė bėgti be savo šeimos. Bet jis sutiko, kad bent viena jo dukterų galėtų bandyti pabėgti ir laisvę ir buvo parinkta jo antroji dukter, 21 metų amžiaus Tatjana.

"Tėvas Storojev buvo susitaręs su vienu raudonosios armijos karininku, vardu Vasiliu Bluecher, ir liepos 16-17 naktį didžiausioje paslapyje ją išvedė iš Ipatjevo namo. "Tatjanai buvo išduoti kelionės popieriai vienos Pabal-tijos baronaitės Kotrynos von Travanski vardu. Du kapitonaai buvo priskirti jai palydėti iki vokiečių generalinio štabo būstinės, netoli Liepojos, Latvijoje. Jiems atvykus, didžioji kunigaikštė buvo saugiai perduota vokiečiams drauge su slapto pranešimu, kuriuo užtikrinama jos tapatybė".

Skaitant jai tą pranešimą, sesuo Kotryna stovėjo priešais. Ji pradėjo drebėti iš susijaudinimo ir matomai darė viršžmogiškas pastangas susivaldyti.

"1918 m. spalio 12 d. majoras Wuest, feldmaršalo Ludendorfo asmeninis adjutantas, įteikė Tatjanai mirusiojo Lietuvos žemvaldžio dukters Katarinos Lumplesaitės dokumentus. Nuo to laiko didžioji kunigaikštė gyvena tuo vardu ir pavardė".

"Tamsta neturi įrodymų", sušuko slaugė, akis įbedusi į sieną. "Wuest yra miręs".

"Tik kur Tamsta žinai, kad Wuest yra miręs? Kaip yra, kad Tamsta jo vardą žinai?"

"O, kodėl jūs mane nepalikate ramybėje?" — ji sušuko. "Aš esu visiškai patenkinta savo dabartine būkle. Aš išmokau dirbti ir būti, kaip visi kiti žmonės".

Moteris pergyvenusi daug tragiško

"Madam", įsiterpė Heraldą žmona švelniai, "baronas von Biel mums pasakė, kad jo atsisaukimas į Britų vyriausybę yra paremtas daugiausia Tamsto pačios papasakojimais ir kad buvo pasiūstas Tamstai sutinkant. Ar tai ne tiesa?"

"Taip", atsakė slaugė, "tai tiesa, jog aš autorizavau von Biel parašyti tą atsisaukimą pereitą birželio mėnesį, bet vėliau aš apgailestavau tą žygį. Prieš keletą savaičių Britų pareigūnai buvo pakvieta mane atvykti į Hamburgą apklau-sinėjimui tuo reikalu. Aš atsisakiau vykti. Kam eiti ir rodytis būriui žingeidaujančių abejotojų? Aš mieliau pasilikau, kur esu. Savo gyvenime per-(Tęsinys 5-me pusl.)

Atidariau naują dirbtuvę laikrodžiams taisyti.

Pardavinėju vietoje ir užsienio gamintus laikrodžius. Kainos pigiausios visoje, Chicagoje. Ateikite ir išitikinkite.

Kas atneš laikrodį taisyti ir atsineš šį skelbimą, GAUS DIDELĘ NUOLAIDĄ.

EICHERT, 3316 So. Morgan St.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Ailyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamu duslintuvus įdedu velniui.

Nešiojamieji patalynės radiatoriai. Ar reikia pagalbos?



(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet, Old 1937-53	8.25	Oldsmobile 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-56	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAIP PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS. Išmetimo paipą irgi įdedama velniui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. DARBAS ATLIKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

NEWARK'E VEIKIA OFISAS

SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS.

Siunčiame maisto produktus, naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t. Turime drabužinių medžiagų, odų, siūlų, muilo ir įvairių kitų siuntiniams tinkamų daiktų. SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMAI KAIP GALIMA GREICIAU. — Siuntėjui išteikiamas pašto pakavimas apie išsiuntimą. — Siuntiniai pristatomi gavėjui maždaug 7-8 savaitių bėgyje. — Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmeniškus gavėjo pakavimus. VISI SIUNTINIAI SIUNČIAMAI SU JAU APOMOKETU MUITU, IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČIAUS! Ofisas atidarys kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Reikalaukite katalogų. Rašykite lietuviškai, rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensilvanijos geležkelio stoties Newark'e.

314 MARKET ST. NEWARK, N. J. MITCHELL 2-2452

(Siuntiniai persiunčiami su Parcels to Russia, Inc., leidimu).

PADEKIME ARTIMIESIEMS

LIETUVOJE IR SIBIRE

Siunčiame į Lietuvą, SSSR ir kitus kraštus Angliškų medžiagų, avalynės, vaistų ir maisto siuntinius, taipgi mašinas, muzikos instrumentus ir kita. Dėvėtų drabužių nesunčiame.

DABAR PATS LAIKAS APSIRŪPINTI DOVANOMIS ŽIEMAI

VĖL DIDELI KIEKIAI IR LABAI NUPIGINTOS KAINOS!

No. 7—10 sv. cukraus, 10 sv. taukų	\$16.25	No. 49—22 sv. bruto \$30.75
No. 8—20 sv. cukraus	\$11.61	Sūrio 1000 Gr.
No. 9—20 sv. kaulinių taukų	\$20.90	Sviesto 850 Gr.
No. 30—20 sv. kvietinių miltų	\$10.85	Sokolado 1000 Gr.
No. 35—10 sv. kumpio, 5 sv. Salami,		Amerikos cigarečių 60
ir 5 sv. bekono	\$32.75	Kakavos 456 Gr.
No. 38—20 sv. ryžių	\$13.25	Kavos 456 Gr.
No. 46—22 sv. brt. 9 dėž. bekono	\$28.56	Medaus 1368 Gr.
No. 47—22 sv. brt. 9 dėž. kumpio	\$32.88	Pieno miltelių 1366 Gr.
No. 48—20 sv. salami	\$30.94	Kepimui alyvos 1500 Gr.

Visi siuntiniai pilnai apmokėti ir 100% garantuoti, tik į Sibirą pridedi \$1.40 už pašto maisto siuntiniam ir \$1.80 kitos rūšies siuntiniams.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill., USA. Tel.: CRawford 7-2126
3305 So. Halsted St. (Alfonso Kavaliauskas). Tel.: LAfayette 3-2021
6908 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio (Bronius Gražulis)

UNIVERSAL PARCEL SERVICE CO.

414 Scribner N. W., Grand Rapids 4, Mich.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu muitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS, ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikių medžiagų (vilnonių, sintetinių, medvilninių), odų, skepetaičių, kojinių, etc., pasirinkimą?

Mūsų firma turi savo atskirą sutartį su Inturist Maskvoje nuo 1947 m.

Nemokamai vieta mūsų klientų automobiliams pastatyti.
Telefonas: WA 2-9354
Reikalaukite naujų katalogų.

Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tiesiai iš Chicago ir pristatome kiek tik galima greičiau.

GARSINKITES NAUJIENOSE

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų linkių visiems savo draugams ir kostumeriams; dėkoju jiems už tai, kad per ilgus metus jie pas mane pirkė ir vedė savo biznį, ir pranešu, kad su šiuo metų pabaiga jau pasitrauksiu iš biznio. Ant savo pečių jau nešiu didoką metų skaičių ir nutariau pasidžiaugti gražia šio krašto gamta. Iki Naujų Metų esu pasiryžęs išparduoti viską, įskaitant visus savo krautuvės įrengimus, kad Naujus Metus galėčiau pradėti be rūpesčių. Nuosirdi padėka visiems už ilgų metų gražų bendradarbiavimą.



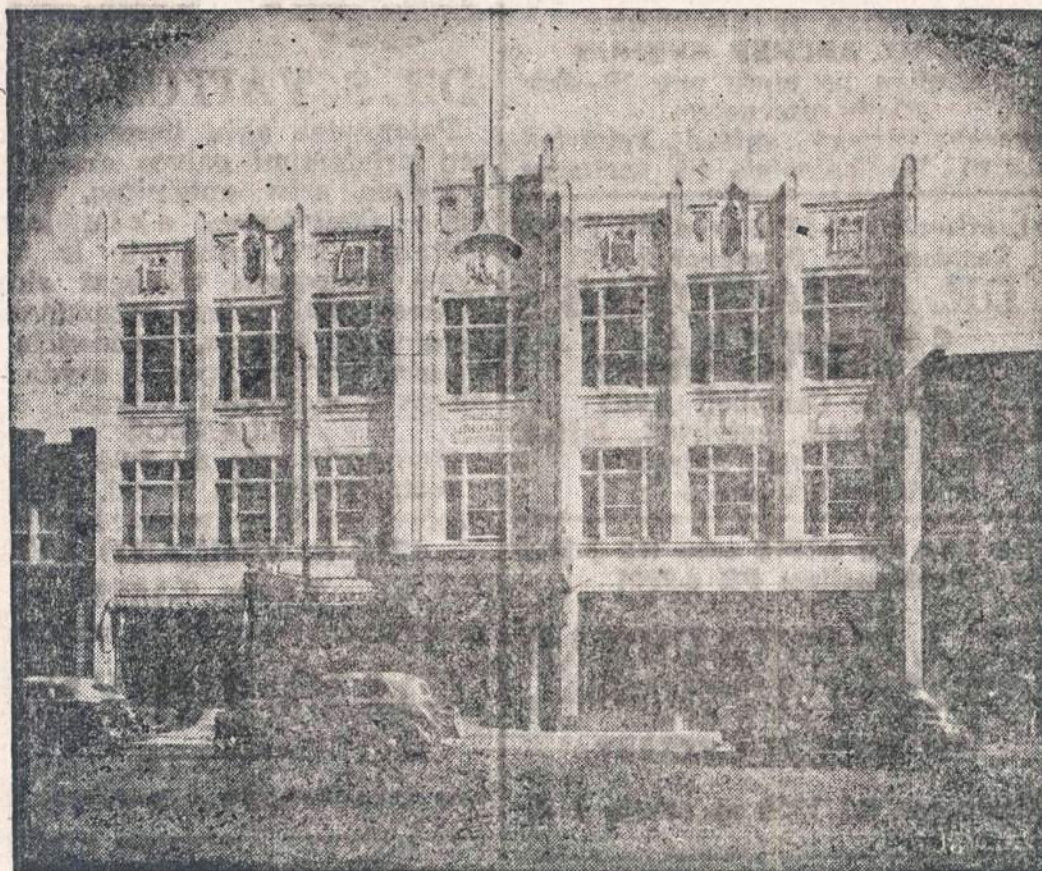
SIMON GALZIN

GROSERNĖ ir BUCERNE

857 West 50th Street
Tel.: Boulevard 8-4514



CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJA



Chicago Lietuvos Auditorijos valdyba ir direktoriai sveikina Amerikos lietuvius Kalėdų bei Naujų Metų proga ir linki jiems geriausios sėkmės bei gerbūvio.

VALDYBA:

PAUL MILLER, prezidentas
W. KRISCIUNAS, viceprezidentas
ADOLFAS KAULAKIS, sekretorius
EDWARD CHERNAUCKAS, treasurer

DIREKTORIAI:

JOE BALCHUNAS JOHN JACKA
PAUL MILLER ADOLFAS KAULAKIS
WM. KRISCIUNAS JONAS MALIORIUS
EDWARD CHERNAUCKAS JOSEPH P. VARKALA

CHICAGO LITHUANIAN COMMUNITY
CENTER, Inc.

3133 - 3137 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS
Tel.: Victory 2-6172

(Atkelta iš 4-to psl.)

daug ašarų jau išliejau ir aš nebenoriu daugiau verkėti."

Tatai paaiškino, kodėl britų investigatoriai nedaug tepasiekė tame reikale. Bet kokia priežastis seserei Kotrynai taip laikytis? Ar nėra priešlaikų, kad ji pati yra visą tą istoriją sudariusi?

"Tai neįmanoma", atsakė stovyklos prievaizda, su kuriuo vėliau buvo pasikalbėta. "Sesuo Kotryna yra be jokių pretenzijų, pareigai atsidavusi ir visa jos gyvenimo filosofija iškelia ją aukščiau visų tokių įtarimų. Vienintelis tikras jos elgsenos išaiškinimas, atrodo, gali būti tas, kad ji per daug tragizmo yra pergyvenusi savo praeityje".

Pasak barono von Biel priešais parašytą pareiškimą, didžioji kunigaikštė Tąjana atvyko į Berlyną lapkričio mėnesį 1918 m. Tuo metu revoliucija buvo nušlavus kaišio monarchiją ir pats kaiseris buvo pabėgęs į Olandiją. Per visą žiemą Berlyne vyko gatvės kautynės, komunistams besikėsinant paimtį savo rankas Vokietijos sostinės valdžią.

Visame tame sąmyšyje Tąjana - Kotryna pasidarė kuo mažiausiai pastebima. Ji pasiėmė kuklų mobiliotą kambarį Wilmsdorf priemiesty ir netrukus pasidarė slaugė Beelitz klinikoje prie Berlyno.

Stalino GPU žinojo geriau

Apie 1920 metus kai kurie jos artimesnieji draugai, tų tarpe baronienė von Biel, patyrė jos paslaptį. Bet jie pradžioje paslaptį išlaikyti. Pasirodo, jie nepakankamai įstengė tai padaryti.

Vieną pavakarę 1932 m. seseriai Kotrynai becinant per vieną gyviausių Berlyno gatvių, Unter den Linden, staiga iš šalutinės gatvės išvažiavęs automobilis ją pervažiavo ir skubiai dingo, o kelioms sekundėms prabėgus privažiavo kitas automobilis, iš kurio išsoko du vyrai, kaip atrodė,

norį sužeistą moterį gelbėti ir ją pradėjo įkelti į užpakalinę sėdynę.

Čia pat pasitaikęs policininkas priėjęs paklausė, ką jie čia daro, ir įjėdė atsakė: "Taip, prieš apalpdoma prakalbėjo į mus rusškai. Mes manėme, kad ją reikia nuvežti į Rusijos ambasadą. Tai tik du blokai nuo čia".

Policininkui kilo įtarimas ir jis paprašė vyrus parodyti savo dokumentus. Jiems besiginčijant, privažiavo praeivių pašauktas Raud. Kryžiaus ambulansas ir paėmė sužeistąją moterį. Policininkui atsisukus, abudu vyrai ir jų automobilis buvo nuvažiavę.

Šis epizodas įtikino arčiau sesers Kotrynos esančius asmenis, kad GPU buvo suradę jos pėdsakus ir kad matomai Staliniui buvo nepakenčiama, kad viena Romanovų dukterėbėra gyva... Jos draugams pavyko suklaidinti Stalino agentams pėdsakus, paskleidžiant gandus, kad Kotryna sunkiai susirgo džiova ir išvyko gydytis į Šantos, Brazilijoje. GPU agentams jos beiškant Pietų Amerikoje, ji pakeitė savo adresą Berlyne.

"Palikite mane ramybėje"

Faktas, kad caras Nikalojus II buvo palikęs Ziuricho ir Londono bankuose apie \$10,000,000 ir tie pinigai pereitę seseriai Kotrynai, jei būtų nustatyta jos asmenybė, priverstų paklausti, kokie yra jos atities planai?

NELAUKITE- RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelsime išitikus, neturėsime jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ VISIEMS LINKI



DAN IR DELLA KURAIČIAI

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ



AL. G. KUMSKIS

PRESIDENT LITHUANIAN DEMOCRATIC
NATIONAL COMMITTEE



JOHN W. PACHANKIS, Commander

Linki visiems geros valios lietuviams LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

1958 STAFF OF DARIUS-GIRENAS POST 271:
JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Commander
FLORIAN J. SIMANONIS, Sr. Vice-Commander
EDWARD A. APKE, Jr. Vice-Commander
HARRY PETRAITIS, Adjutant
DR. STEPHEN BIEZIS, Medical Officer
DR. F. PULSUCKI LeVAN, Medical Officer
HON. ALFONSE F. WELLS, Judge Advocate
JOSEPH A. KIBORT, Chaplain
RICHARD A. BUTCHAS, Finance Officer
FRANK P. ZELIS, Service Officer
RAYMOND P. MIKAJALUNAS, Service Officer
JOHN E. VISCOUNT, Historian
PETER C. MARTIN, Directory
BRUNO J. BENECKIS, Sergeant-at-Arms
GEORGE KAREIVA, Sergeant-at-Arms
BEN MASON, Sergeant-at-Arms.

EXECUTIVE BOARD:

JOSEPH G. KAMIN Chairman
RICHARD A. BUTCHAS Vice-Chairman
JOHN A. PAULIUS JR. Secretary
ADOLPHE L. GRIGAS JOHN L. PAUKSTIS
LAWRENCE F. GUBISTA BRUNO A. PRANKUS
JOSEPH M. JUDICKAS FRANK T. PUMPUTIS
JOSEPH G. KAMIN STEPHEN J. SISK
WILLIAM J. KAREIVA HON. ALFONSE F. WELLS
PHIL KRAUSE FRANK P. ZELIS
JOHN W. PACHANKIS

Darius-Girenas

POST NO. 271 AMERICAN LEGION
DEPARTMENT OF ILLINOIS

4416-20 So. Western Ave. Chicago 9, Ill.
Phone: LAfayette 3-8484 Phone: VIrginia 7-3939

Skaitykite Linksmą Mėnesinį Laikraštį VĖPLA

Karikatūros, šaržai, anekdotai, feljtonai ir įvairūs humoras
Metinė prenumerata tik \$1.50.

Adresas: VĖPLA, 854—39th Avenue
Ville Lasalle, Montreal, Q. Canada

Sveikiname su šv. Kalėdomis ir linkime
laimingų Naujųjų Metų savo
klientams ir draugams

DARGIS DRUG STORE

CHARLES DARGIS, Pharmacist

2425 W. Marquette Rd.—Chicago 29, Ill.—HEmlock 4-6050
"Service for the sick" — "Reliable Prescriptions"

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
linkime visiems mūsų draugams
ir pažįstamiems



ANTHONY KASPER TAVERN

DIDELIS PASIRINKIMAS DEGTINĖS, VYNO IR ALAUS

5059 So. Wells St.

Tel.: DRexel 3-9880-83

LINKSMŲ KALĖDŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
VISIEMS NAUJENIEČIAMS
IR DRAUGAMS LINKI

Juozapas Balčiūnas
LIET. TAUTINIŲ KAPINŲ
Prezidentas

LIETUVIŲ AUDITORIJOS
direktorius ir Naujųjų
skaitytojas nuo pirmo
Naujųjų numerio.

155 S. Sacramento Ave.
GRovehill 6-5078

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ LINKIŲ VISIEMS
SAVO KOSTUMERIAMS IR DRAUGAMS



MR. MICHAEL KIRAS
REAL ESTATE

2419 W. Potomac St.

Tel.: BR 8-0798



Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų

Naujųjų Metų linki visiems

savo nariams, jų šeimoms ir
visiems geros valios lietuviams

Kupiškėnų Kultūros Klubas

Slaptoji policija

Per paskutinius 50 metų
"saugumas" (anglų kalba: se-
curity) įgijo ypatingos svarbos
veik visuose pasaulio kraštuose.
Posakis "social security"
žinomas kiekvienam darbinin-
kui Amerikoje. Saugumo są-
voka, tačiau, ypač surišta su
policija, kuri dažnai vadina-
ma "saugumo organu" (ypač
slaptoji). Kadangi ši policija
kažkodėl labiausiai prasikiša
ir galios įgyja diktatūrą kraš-
tuose, todėl saugumo suorga-
nizavimas ir apgynimas Mu-
solinio Italijoje, Hitlerio Vokie-
tijoje, Lenino-Stalino Rusijoje
ir, gal būti, Smetonos Lietu-
voje, dėkinga ir įdomi tema
istorikui, svarstant visuome-
nės santykius su jos policija.

Šiomis dienomis išėjo Sima-
no Wolin ir Roberto W. Slus-
ser redaguota "The Soviet Se-
cret Police", kurią Frederick
Praeger leidykla New Yorke
išleido "Research Program on
the USSR" lėšomis. Joje apra-
šoma atsiradimas ir veikla So-
vietų Sąjungos "saugumo" or-
ganų — slaptosios policijos,
kurios tėvas bene buvo carų
"ochranka".

Kiekvienas kraštas turi savo
policiją, bet gal niekur polici-
ja taip neišbujojo ir po visuo-
menę nesišvaistė kaip Sovietų
Sąjungoje! Juk tai ji pridarė
tuos žudymus, turto apiplėši-
mus, trėmimus ir darbo atė-
mimus, kurie palietė kiekvie-
ną moderninės Lietuvos šeimą
po to, kai S.S. Lietuvą okupa-
vo.

Autoriai pastebi, kad Rusi-
joje nuo labai senų laikų krei-
vai žiūrėta į Europos įstatymų
dvasią, kuri kilusi iš senovės
romėnų. Revoliucionierius
Herzen net pareiškė, kad ru-
sų tauta niekada nepriim-
sianti Romos katalikybės, Ro-
mos imperijos įstatymų ir
buržuazinės visuomeninės
santvarkos. Rusams įstatymų
šaltinis buvo caras. Sakoma,
net tie rusų liberalai, kurie
norėjo kraštą reformuoti, ne-
norėjo carą nušalinti, tik pa-
gal konstituciją suteikti jam
patarėjų, kurie patartų, kad
caro vardu skelbiamieji įsta-
tymai būtų tikslūs, išmintingi
ir geri.

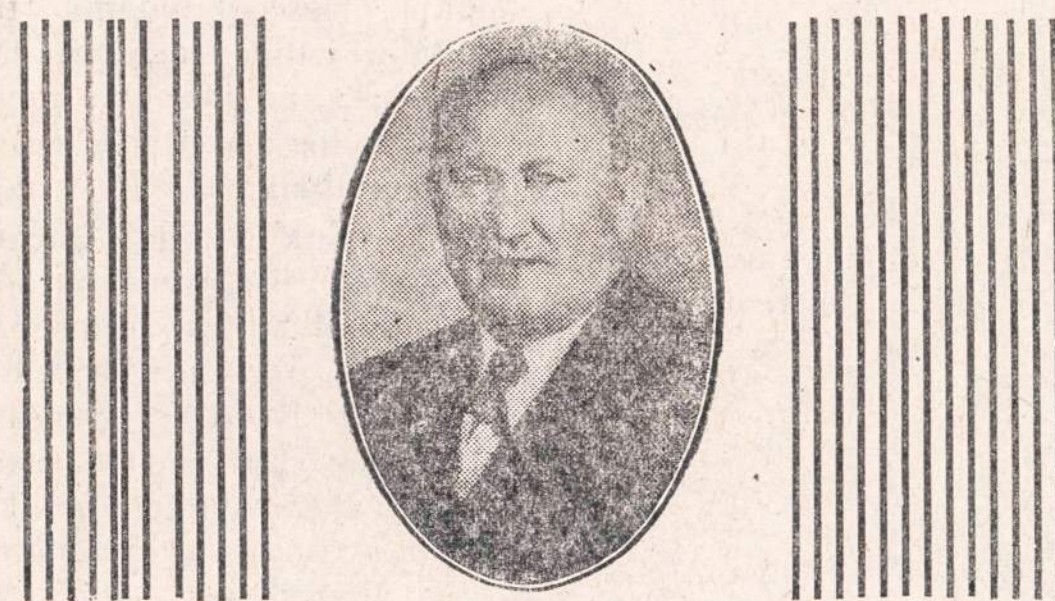
Carą nuvertę, bolševikai ne-
nuvertė šitos sąvokos, kuri, sa-
koma, atitiksui jų supratam
marksizmui. Įstatymai, sakė,
tesą viešpatuojančio luomo
įrankis per valstybę reikšti jo
valią ir kitus luomus valdyti.

Todėl caro valią nuvertę,
bolševikai netrukus pradėjo
organizuoti ir kelti savąją.
Pradžioje manė, kad "revoliu-
cinis susipratimas" viską at-
liks. Čia pristeigė "liūdies tei-
smų" ir "revoliucijos tribunolų"
proletarų valiai reikšti.
Visoki samokslai, tačiau, pa-
kišo mintį suorganizuoti "Cre-
zvičainaja komisiją", kuri ge-
riau žinoma Čekos vardu, ko-
vai prieš kontr-revoliuciją
(lapk. 1917 m.). Ši komisija
nesivadovavo jokiais įstaty-
mais — ji pati buvo "caras".
Tiesa, ji turėdavo suimtuosius
pristatyti revoliucijos tribū-
nolams ir turėjo teisę atimti
turtą ir maisto korteles. Ta-
čiau, kada Dzeržinskis, jos
galva, pradėjo be teismo su-
imamuosius "kontr-revoliucio-
nionius, plėšikus ir sabotaz-
ninkus" šaudyti, Leninas jam
pritarė ir jį apgynė Komisarų
Taryboje. Čeka sukūrė trijų
narių "troikas", kurios visą
darbą varė.

Čekos ūgi bei išsiplėtimą,
be abejo, skatino samokslai
ir politinis teroras. Pirmie-
ji sušaudymai prasidėjo po to,
kai Trockis savo garsiu "nei
taika, nei karas" posakiu ne-
sulaikė tolimosnio vokiečių
karinio lindimo Rusijon, pra-
sišalindamas iš taikos derybų
posėdžio Lietuvių Braštojų (va-
sario mėn. 1918 m.), kur ne-
norėjo pripažinti vokiečiams

(Tėsinys 7-me pusl.)

Visiems mano draugams, draugėms ir
prieteliams linkiu Linksmų Kalėdų
Švenčių ir Laimingų Naujųjų Metų

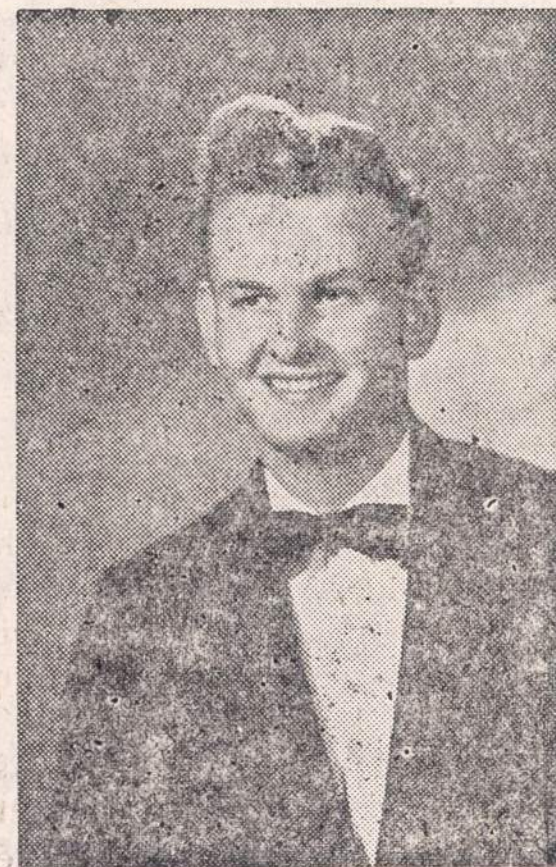


JUOZAS A. KRUKAS

9170 No. Temple Avenue
Tampa 10, Florida

REAL ESTATE — INSURANCE — MORTGAGES.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ LINKI



DONALD A. PETKUS
ANTHONY B. PETKUS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir kostumeriams linki

43rd ST. DRUG STORE

PRESCRIPTION DRUGGISTS
K. S. JONAITIS, R. Ph.

2735 W. 43rd Street

Chicago, Ill.

Tel.: VIrginia 7-9695

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
KOSTUMERIAMS IR VISIEMS
LIETUVIAMS LINKI



BUDRIK'S

1442-So. 49th Court

Cicero 50, Illinois

Pasilsėkite ir pasilinksminkite
Jūsų patogumui mes turime

Television — Billiards — Shuffle Board
ir Ping Pong

Prašome iš anksto rezervuoti vietas Naujiems Metams
sutikti. Užkandžiai ir muzika bus veltui.

DR. ANNA BALIUNAS DR. V. P. TUMASONIS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akdien nuo 10 iki 12 val.
iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 iki 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.

Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad.
ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEveryly 8-8214

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Šeštadieniai 1-4 val. p. p.
Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų
ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.

Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
išskyrus trečiadienį ir šeštadienį
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniai uždaryta.
Šeštadieniai 12-4 val.

Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. Krukus

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.

Vakara: pirmad., antrad., ketvirtad.
6-8:30. Trečiadieniai tik susitarus

Tel. ofiso: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Valandos: pirmad., ketvirtad., šeštad.
nuo 1 iki 4 val.; antrad. ir
penktadieniai nuo 5 iki 8.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

Atostogose iki 1958 m. sausio 1 d.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766

Nakti skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St., Beverly Hills
Tel.: BEveryly 8-3946

Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po
pietų kasdien, išskyrus trečiadienį
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val. po pietų

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12.
Trečiadieniai uždaryta.

Tel.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus
Ofiso telefonai: YArds 7-4787
Namu telefonai: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepia viršutiniai telefonai,
šaukite Midway 3-0001

Tel. ofiso: CLiffside 4-7896
Rezid.: LAfayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampos 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų
Šešt. 2-6 val. popiet, išskyrus šeštad.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro.
antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v.
šeštadieniai 2-4 val. po pietų.

DR. ANNA BALIUNAS DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Kampas 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195

Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 5 iki
9 val. vak., antrad. ir penktad. nuo 1
iki 5 val. popiet, šeštad. nuo 2 iki 4
val. popiet, trečiadieniai uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskevičius

(VASKEVICIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo
6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet
trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS
4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo
6 iki 8. Trečiadieniai uždaryta.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0749

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampos Halsted ir 31os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniai 2-4 val. po pietų
Sėkmadieniai uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų, Protezų, Med. Ban-
džų, Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį
uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtimas
Tel.: YArds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2
Šeštadieniai 10-2 val. po pietų

Dr. Kazimieras

MICHEL

Išvyko atostogų į Phoenix, Ari-
zona. Grįš atgal į Chicago 1958
m. vasario (Feb.) 3 dieną.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

DR. S. VAITUSH, Opt.

Palengvins akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
avajimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudėjimo, akių karščio.
Atitaisau trumparegystę ir toli-
regystę. Prirenku teisingai akinius.
Visuose atsitikimuose egzaminavimai
daromų su elektra, parodancia ma-
žiausias klaidas. Speciali atyda krei-
piama i mokyklos vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniai iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

4712 S. ASHLAND AVE.

YArds 7-1873

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos Liet-
uvių žodynas. Geresnio anglų-
lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenu-
matoma, kad naujas žodynas
greitai būtų spausdinamas.
Todei siūlau dabar įsigyti šį
stipriai įrištą 1256 puslapių an-
gliškai-lietuvišką ir lietuviškai-
anglišką žodyną. Kaina—\$14.00.
Žodynas Jams bus išsiųstas, jei
pasiųskite \$14.00 čekį ar Money
Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

DAR TEBĖRA LAIKAS

SIŪSTI PINIGUS —
labiausiai norimą dovana
Naujiems Metams i Lietuvą.

Pilnai garantuota — Oficialiai
100 rublių — \$10.00.

Už persiuntimą \$5.00. Didžiausias
orderis \$50.00, bet Jūs galite siųsti
kiek norite perlaidu, kad ir tam
pačiam gavėjui.

Pristatoma 2 savaitių bėgyje.
Siųskite dabar, kad išvengus sku-
bėjimo prieš Kalėdas. Prašome
reikalaui mūsų 16 puslapių katalo-
gą, maistui, drabužiams ir vais-
tams i USSR siųsti.

G R A M E R C Y

Room 925
744 BROAD ST., NEWARK, N. J.
Licensed and Bonded by New Jer-
sey State Banking Commission.

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų
Naujųjų Metų linkime visiems savo
kostumeriams ir draugams

CHARLES TAVERN

CHARLES ir VERONIKA KASILIAUSKAI

3356 So. Halsted Street Virginia 7-8621

... GREETINGS ...

LAWNDALE SAVINGS and Loan Association

3205-07 W. Cermak Road Bishop 7-6530

OFFICERS and DIRECTORS:

JOSEPH J. JANDA, President
JOSEPH J. HOUDA, Vice Pres. and Treas. (Mgr.)
MILDRED R. JANDA, Auditor—Secretary
GEO. P. KIRCHMAN, Ass't Sec'y & Ass't Treas.
JAMES KARNIK, EMANUEL H. NOVAK,
MARSHALL E. NEUBERG



ŽAGARIEČIŲ KLUBAS

Sveikina dienraštį Naujienas su žiemos
šventėmis ir su 1958 metais!

VINCAS KRIŠCIUNAS, pirmininkas
J. ADOMAITIS, pirm. pagalbininkas
JUOZAS KETURAKIS, nut. raštininkas
K. KAZLAUSKAS, turto raštininkas
MRS. M. MASIULIS, kontr. raštininkė
J. YEBELL, išdininkas
J. BALAKAS, korespondentas



Linkiu Draugams ir Pažįstamiems
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
ir kviečiu atsilankyti visus į
NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

ANN'S HILL TOP INN

8214 Kean Avenue Willow Springs, Ill.

Priimame prieinama kaina užsakymus pietums paruošti
laidotuvių ir kitokių įvykių progomis.
UŽEIGA ATDARA KASDIEN

ANNA BRUZGULIS, Sav. Tel.: TErminAl 9-2767

CHRISTMAS GREETINGS

from

PILSEN BREWING CO.

Brewers and Bottlers of

YUSAY PILSEN Premium BEER

CHICAGO, ILLINOIS

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Lietuvos ir Lenkijos (Lietuva
jau buvo paskelbusi savo ne-
priklausomybę). 1918 m. bir-
želio mėn. bolševikų politiniai
priešai Petrograde nužudė jų
vadą Volodarskį, o mėnuo vė-
liau Maskvoje nužudė vokie-
čių ambasadorių Mirbachą.
Rugpjūčio mėn. 1918 m. Petro-
grade nužudė Urickis, o vė-
liau šauti į Leniną ir sunkiai
sužeista. Čeka griebėsi masi-
nių teroro priemonių ir jos ta-
po sudėtinė dalis bolševikų
slaptosios policijos. Bet kaip
Dostojevskis gerai sakė: "Kuo
daugiau saugumo, tuo dau-
giau nesaugumo".

1918 m. pabaigoje Teisingu-
mo komisariatas jau buvo pri-
organizavęs tam tikrą teisėtą
teismų tinklą, kuris pradėjo
sukliūti su čekos virš įstatymų
veikla. Išliko reikalingas sutar-
kyti betvarke. Tačiau, to ne-
padaryta ir Sovietų Sąjungoje
išgyveno ir tebeveikia dvi si-
stemos: vieną sudaro teisėti
teismai, veikiant pagal išleistus
įstatymus kaip "visose valsty-
bėse. Kita tai "saugumo" si-
stema, kurią sudaro įstatymų
nesuvaržoma slaptoji policija,
ir kurios veikla teisinama rei-
kalu skubiai atsiliepti ginti
darbo klasę prieš jos luomo
priešus. Jos veikla, sako, ne
teismo, bet karo dalykas. Sau-
gumas gina valstybę, o tei-
smai eilinio piliečio reikalus.

Kolčaką nugalėjus ir sušau-
džius, Čeka paskelbė, kad
daugiau mirties bausmių ne-
vykdysianti. Tačiau, kada tu
metų gegužio mėn. Pilsudskis
išiveržė Ukrainon, bausmė
(kuri buvo nemaloni daugelio
senų rusų revoliucionierių iš-
tikinimams) vėl grįžo ir slap-
tosios policijos įrankių arse-
nalo daugiaus neapleido. Pil-
sudskį išvairius ir Vrangeli nu-
galėjus, Čeka 1921 m. paba-
igoje buvo perkrikštyta į G.P.
U. (Gosudarstvenoje Političe-
skoje Upravlenije) ir padary-
ta nuolatinis vyriausybės or-
ganu, valdomu vidaus reika-
lų ministerijos.

Čia saugumo slaptoji poli-

cija stoji kryžkelėje. Jau bu-
vo išleista visa eilė įstatymų,
užėmusių vietą carinių. Veikė
teismai. Piliečiai buvo auklė-
jami gerbti "revoliucinį lega-
liškumą". Buvo pabandyta
slaptąją policiją kaip nors į-
terpti į šio legalizmo rėmus.
Pastanga mizėrai žlugo: į O.
G.P.U. perkrikštyta saugumo
policija padaryta savotišku,
pastoviu ir nuolatinu valsty-
bės įrankiu. Nutiko ir kitas
lemingas dalykas — OGPU pa-
jungta komunistų partijos vir-
šūnių valiai. Čeka, nors buvo
komunistų valdoma, nebuvo
partijai per daug artima. Dau-
gelis įžymių komunistų jos
nemėgo. O pavartoti ją savi-
tarpio kovose prieš kitus par-
tijos narius būdavo neįmano-
ma.

OGPU jau 1925 m. pradėjo
gaudyti partijos narius, kurie
nesielgė ir nekalbėjo kaip
partijos viršūnės norėjo. Sau-
gumo policija netrukus pasi-
darė partijos viršūnių įrankiu
slopinti ir triuškinėti bile opo-
ziciją partijos eilėse. Neišiki-
mybė partijai sulyginta ne
neišikimybė valstybei. OGPU
apsidirbdavo su visais. Polici-
ją į šį lemtingą kelią pasuko
Stalinas, veikęs per savo žmo-
gų Jagodą, nes oficialis galva,
Dzeržinskis, iki savo mirties
1926 m., mažai besidomėjo sa-
vo kūdikio veikla. Įdomu, kad
Jagoda priklausė "dešinei" —
Bucharino ir Kamenevo gru-
pei.

Mirus gana neveikiam gal-
vai Menžinskiui, 1934 m. OGPU
vardas panaikintas ir visos
pareigos pavestos vidaus rei-
kalų komisariatui (N. K. V. D.
— iš čia ir žodis "enkavedis-
tas"). Jagoda pasidarė saugu-
mo vadas "iš peties ir stuo-
mens", de facto ir de jure. Už
jo petį stovėjo Stalinas. Čia
atsitiko Kirovo užmušimas,
kurį kalbama veikalo redakto-
riai vadina "vienu pagrindi-
nių galvosūkiu ne vien saugu-

mo policijos, bet visos stali-
nės Rusijos". Netrukus prasi-
dėda garsūs "valymai", ku-
riems priežastys ir po šiai die-
nai daugiau spėliojamos, negu
iš tikrųjų žinomos. Tiesa, pa-
skelbtos medžiagos daug, bet
siūlyti tikrai tiesai mažai. Čia
dar labiau pasitvirtino Dosto-
jevskio žodžiai: "Kuo daugiau
saugumo, tuo daugiau nesau-
gumo".

Dar mažiau faktų žinoma
apie dabartinį (po Stalino
mirties) saugumo policijos
vaidmenį. Ji yra M. V. D. (vi-
daus reikalų ministerijos) de-
partamentas. Valytoja Ežovą
išvalius, valymai atslūgo. Be-
rijos išvalymas buvo ne pasė-
ka plačių staliniskų valymų,
bet savitarpio kovos viršūnė-
se. Saugumo policijos galvą
nugalbina, samokslininkai
pradėjo juodinti ir jo tvarky-
tą policiją. Gal būti, tai įėjo į
Chruščovo planus, bet, visgi,
slaptoji policija jau ne, seno-
se aukštumose. Jos istorija,
tartum rodo, kad ji bujoja vi-
daus ir išono krizės metu. Ra-
mesnių laikų santvarka gal
jaučiasi tvirtesnė ir policija
aptvarkoma bei sulaikoma.
Bet tokioje santvarkoje, kaip
Sovietų Sąjungos, kur saugu-
mas dievaltis ir kur tarp vir-
šūnių ir visuomenės viešpa-
tauja neišgydoma santykių
krizė, ši policija, aišku, dar
ilgai kortose bus. S.

Yra gėda nemokėti savo kal-
bos ir nepažinti savos literatū-
ros! Norėdami daugiau susipa-
žinti su senąja mūsų literatūra,
neatidėliodami įsigykite prof.
Vaclavo Biržiškos "Senųjų Lie-
tuvų Knygų Istoriją". Kny-
gos kaina: kietais viršeliais
\$3.00, minkštais \$2.00.

Užsakymus adresuokite:

NAUJENOS.

1739 S. Halsted Street.

Chicago 8, Ill.

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų Naujų Metų,

o mūsų brangiai Tėvynei Lietuvai

Laisvę ir Nepriklausomybę!

HEALTHY FOOD RESTAURANT

LEONAS ir ALEKSANDRA GYLIAI, sav.

3236 So. Halsted St.

Tel.: DAnube 6-9837

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems draugams ir kostumeriams linki

KAUNAS PARK INN

ANNA IR RAY KAUNIETIS

2650 West 69th St.

Tel.: GRovehill 6-9753

Linksmų Kalėdų švenčių ir Laimingų 1958 Naujų Metų!

Lai šios šventės atneša visiems daug daug laimės.

Bukit sveiki, ilgai gyvenkit ir niekad nepasenkit!

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ VALDYBA

VISŲ VARDU — VALDYBA:

MISS HELEN KRAEGER (Kraucunas) pirmininkė,
2612 West 69th Street

ALEX DARGIS, vicepirmininkas, 6857 S. Campbell Ave.
ONA ŠVIRMIČKAS, nut. raštininkė, 6601 S. Whipple St.
THOMAS PETKUS, fin. raštininkas, 6714 S. Sangamon Ave.
ANTANAS STANKUS, išdininkas, 7229 S. Fairfield Ave.
KAZ. BRAZAITIS, izdo globėjas, 7212 S. California Ave.
A. J. ŽVIRBLIS, korespondentas, 6538 S. Washtenaw Ave.

Linksmų šv. Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų
linkime visiems savo kostumeriams ir draugams!

SUKYS - DOODY - ANTONISEN INC.

REAL ESTATE—INSURANCE

3252 So. Halsted St.

CAlumet 5-2520



Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
visiems savo klientams linki N. Spivak



SPIVAK'S FISH MARKET

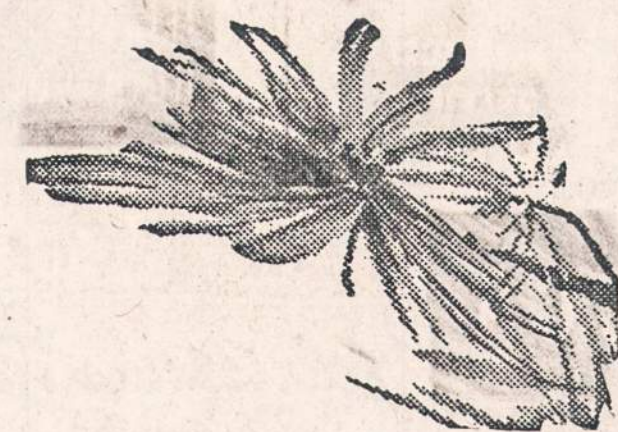
BIZNYJE PER 29 METUS
KASDIEN ŠVIEŽIA ŽUVIS

Mes išimame kaulus ir išvalome nemokamai.

3231 So. Halsted Street

Chicago 8, Ill.

Phone: Victory 2-1684



CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJA

LINKI NARIAMS IR RĖMEJAMS

LINKSMŲ KALĖDŲ IR

LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

VALDYBA.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų



CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
JOHN PAKEL, President

LITHUANIAN CRAFTSMEN'S CLUB
STANLEY MITCHELL, President

PIRMYN CHORUS

K. STEPHENS, ONUKS STEPHENS, AL. BRAZIS

NAMŲ STATYTOJAMS:

BRUNO SHUKIS SR., BRUNO SHUKIS JR., VYTO
SHUKIS, EDMUND SEBASTIAN ir VAL. ŠIMKUS.

Taip pat ir visiems mūsų draugams ir pažįstamiems.
Lai šie 1958 metai būna geresni už visus praėjusius!

MR. and MRS. WILLIAM B. SEBASTIAN
Yes, There IS JUSTICE Electric!

Good
grooming
is
important...

AND SO-O
EASY
WITH A

Butch

MODEL 65
Electric
Hair Clipper
only \$17.95

Folks who
know Clipper
value prefer
the BUTCH.
It cuts with velvet
smoothness, dispels
clipper-fear and gives a
more comfortable, more
perfect haircut. It is
small, powerful,
easy to use and is
insulated
against
shock. And, it
will save
you money.

IT'S A REAL BUY AT...

GLASER'S
FURNITURE AND
APPLIANCE CO.

5115-5123 S. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

Open Monday and Thursday evenings

7 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957



LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ VISIEMS LIETUVIAMS
LINKI



ANTHONY A. OLIS
Sanitary District of Chicago
Prezidentas



help your
HEART FUND
help your HEART



One of the Great
Christmas Records of All-Time!



in A CROSBY CHRISTMAS

with Jeff Alexander Chorus and John Scott Trotter and His Orchestra
Words by Johnny Burke • Music by James Van Heusen

A Sparkling Set of Yuletide Songs
To Gladden The Holiday Season!

Selections include:

THAT CHRISTMAS FEELING
I'D LIKE TO HITCH A
RIDE WITH SANTA CLAUS
THE SNOW MAN



Available in:

DECCA DU-796 • 10-inch 78 RPM Decalite® Record (In Illustrated Envelope) • Price \$1.00 (plus tax)
DECCA 1-134 • 45 RPM Unbreakable Record (In Illustrated Envelope) • Price 95¢ (plus tax)

*Decalite—Unbreakable Under Normal Use

Wolsky Bros. Furniture & Appliance Co.

FORMERLY

GARRICK MUSIC SHOPS

733 West 63rd Street

Wentworth 6-0085

CHICAGO 21, ILLINOIS

M. ZOŠCENKO

KRIZĖ

Anuokart, piliečiai, plytų ve
žimas gatve važiuo. Dievaži

Net mano širdis iš džiaugsmo
suvirpėjo. Vadinasi, stato-
mės, piliečiai. Tatoi plytas ne
gi tuščianiekiais veža. Name
liūksis, vadinasi, kur nors
statomas. Prasiėjo, — tftu
tftu, neprasmegtų!

Gali būti, metų per dvide-
šimtį, o gal ir mažiau kiekvie-
nam piliečiui po visą kambarį
išteks. O jeigu gyventojų grei-
tomis nepadaugės ir jei, pa-
vyzdžiui, visiems bus leista
abortai — tai ir po du kamba-
rius bus. O gal ir po tris vie-
nai nosiai. Su vonia.

Ot tai gyvensim tada, pilie-
čiai! Vienas kambarys, saky-
sim, miegoti, antras svečiams
priimti, trečias dar kam nors.
Maža ko! Reikalų tad rasis
taip laisvai gyvenant.

Na, o šiuo tarpu sunkoka
dėl gyvenamojo ploto. Šykš-
taka pasidaro dėl krizės.

Stai aš, brolyčiai, gyvenau
Maskvoje. Tiktai neseniai iš-
ten sugrįžau. Šią krizę savo
kailių patyriau.

Atvažiavau aš, žinote, į Mas-
kvą. Vaikščiojau su daiktais ga-
tyvėmis. Ir yra tatoi nič nieko
Ne tai kad sustoti nėra kur —
daiktų nėra kur pasidėti.

Dvi savaites, žinote, pra-
vaikščiojau su daiktais gatvė-
mis — barzdute apžėliau ir
daiktus išgaišinau, lengva ran-
ka ir vaikštau be daiktų. Pa-
talpos ieškinėju.

Pagaliau, viename nam-
kažkuri žmogus leidžiasi lai-
ptais žemyn.

— Už trisdešimt rublių, —

sako, — galiu jus įkurdinti vo-
nios kambary. Butelis, sako,
bajoriškas. Trys išeinamos...
Vonia... Vonioje, sako, ir gy-
venkite sau. Langų, sako, nors
ir nėra, bet užtat durys yra. Ir
vanduo parankus. Panorėsite,
sako, prisileisite pilną vonią
vandens ir nardykite sau nors
visą dieną.

Aš sakau:
— Aš, drauge brangusis, ne
žuvis. Aš, sakau, nardyti ne
reikalingas. Man, sakau, nors
sausumoje pagyventi. Nuleis-
kite, sakau, nors dėl šlapumo
Jisai sako:

— Negaliu, drauge. Maloni
būtų, bet negaliu. Nepilnuti
nau manęs priklauso. Bu-
telis komunalinis. Ir vonia
kaina pas mus nustatyta tvir-
ta.

— Na, ką gi, — sakau, —
veiksi? Tegų bus. Lupkite, sa-
kau, iš manęs tris dešimtis
greičiau. Tris savaites, sakau,
šaligatviu vaikščiojau. Bijau,
sakau, pailsti.

Na, gerai. Išleido. Ėmiau
gyventi.

O vonia, iš tikrųjų, bajoriš-
ka. Visur, kur bežengsi, mar-
murinė vonia, kolonėlė ir kra-
neliai. O sėstis, be kita ko, nėra
kur. Jei nebent ant briaunelės,
ir tai žemyn griūsi, akurati į
marmurinę vonią.

Išitaisiau tada užklotą iš
lentų, gyvenau. Po mėnesio, be
kita ko, apsidėžiau. Tokia,
žinote, jaunutė, nuoširdi žmo-
na pasitaikė. Be kambario.

Aš maniau dėl šios vonios
jinai manęs atsisakys ir ne-
matysiu ašeniai šeimyninės lai-
mės ir jaukumo, bet ji nieko,
neatsisako:

— Ką gi, — sako, — ir vo-
nioje geri žmonės gyvena. O
kraštutiniu atveju, sako, per-
verti galima. Čia, sako, pa-
vyzdžiui, buduaras, o čia val-
gomasis.

— Pertverti, piliete, galima.
Bet gyventojai, sakau, velniai,
neleis. Jie ir be to sako: jokių
perdirbinėjimų.

Na, tegų sau. Gyvenam, kaip
yra.

Mažiau kai po metų pas-
mudu su žmona nedidelis kū-
dikėlis gimsta.

Pavadinome jį vardu Volo-
dia ir gyvenam toliau. Čia pat
vonioje jį maudom — ir gyve-
nam. Ir dargi, žinote, ganėti-
nai puikiai įvyksta. Kūdikis,
tatoi, kasdien maudosi ir visi-
škai nenusišaldo.

Vienas tiktai nepatogumas
— vakarais komunaliniai gy-
ventojai braunasi į vonią maudytis.
Šiam laiko tarpui tenka
su visa šeima į koridorių
trauktis.

Ašeniai jau gyventojus pra-
šiau:

— Piliečiai, — sakau, mau-

dykitės šeštadieniais. Negali-
ma gi, sakau, kasdien maudyti.
Kada gi tatoi, sakau, gyventi?
Jeikite į padėtį. O ju, nieka-
dėjų, trisdešimt ir du žmonės.
Ir visi keikiasi. Ir betkuriuo
atveju graso snukį apdaužyti.
Na, ir ką daryti — nieko ne-
padarysi. Gyvenam, kaip yra.
Po kurio laiko manosios
žmonos mamaitė atvyksta iš
provincijos į vonią. Išitaiso už
kolonėlės.

— Aš, — sako, — senai sva-
jojau anūkų sūpuoti. Jūs, sa-
ko, negalite man šią pramogą
atsakyti.

Aš sakau:
— Aš ir neatsakau. Varyki-
te, sakau, senute, sūpuokite.
Šunys su jumis. Galite, sakau,
vandens į vonią prisileisti —
ir nardykite su anūku.

Aš žmonai sakau:

— Gali būti, piliete, pas jus
dar giminių atvažiuos, tad jau
sakykit iš karto, nevarginkite.
Jinai sako:

— Nebent broliukas kalė-
dinėms atostogoms...

Nesulaukęs broliuko, aš iš
Maskvos išvykau. Pinigus šei-
mai siuntinėju paštu.

Iš rusų kalbos vertė
Jonas Valaitis

CHICAGO'S ŠVARIASIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Skaitykite "N-nas"

GENERAL ELECTRIC
ROLL-AROUND
VACUUM CLEANER

now with the new
DOUBLE-ACTION
RUG AND FLOOR UNIT!

Cleans floors and
rugs. Picks up
threads and lint
faster than ever.

\$49.95

COMPLETE SET OF ATTACHMENTS!

- Rolls easily
- Cleans easily
- Stores easily
- Swivel-top

Complete set of
attachments with
new Double-
Action Rug and
Floor unit
COME SEE IT TODAY!

**GLASER'S FURNITURE and
APPLIANCE COMPANY**
5115-5123 So. Kedzie Ave. PProspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

on its *Golden Anniversary*
SPEED QUEEN

now brings you
the most highly perfected
automatic washer of all time!

- pre-selects HOT, WARM or COLD water to wash
- pre-selects WASHING PERIODS of 11, 7, 4 or 2 minutes
- pre-selects WATER-LEVEL in tub as little as 7 gals.
- pre-selects NORMAL or SHORT CYCLE
- pre-selects WARM or COLD water to rinse
- pre-selects AGITATOR and SPIN SPEEDS Brisk and Gentle

WASH-N-WEAR SWITCH for drip dry fabrics

AUTOMATIC RINSE CONDITIONER
Powder or liquid conditioners such as bleach, bluing, softeners, etc. are added to rinse water automatically. Receptacle is filled at beginning of cycle and is added to rinse water at proper time.

- AUTOMATIC LINT REMOVER
- 5 YR. GUARANTEE ON TRANSMISSION
- LIFETIME STAINLESS STEEL TUB
- WATER AERATOR SAVES SOAP
- Built-in SUDS-SAVER (at extra cost)



• Parduodu, Pritaikau
• ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus lan-
gus, duris ir vasarinius tinkle-
lius. Apdraudžiu namus, auto-
mobilius, langus, baldus ir ki-
tus dalykus nuo ugnies, vagies
ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 21, 1957

LEO BERMAN FURNITURE AND APPLIANCE STORES
1638 W. 63rd Street HEmlock 4-6800
(One block West of Ashland on 63rd St.)
3422 Michigan Ave. East Chicago, Ind.
Phones: Waterfall 8-8400 East Chicago 5611
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS